

Rožce
(*Cerastium*)
v květeně českých zemí

Přehled druhů

- *Cerastium holosteoides*
- *C. lucorum*
- *C. fontanum*
- *C. arvense*
- *C. alsinifolium*
- *C. tomentosum*
- *Cerastium dubium*
(= *Dichodon viscidum*)
- *C. brachypetalum*
- *C. tenoreanum*
- *C. glomeratum*
- *C. semidecandrum*
- *C. glutinosum*
- *C. pumilum*
- +*C. subtetrandrum*

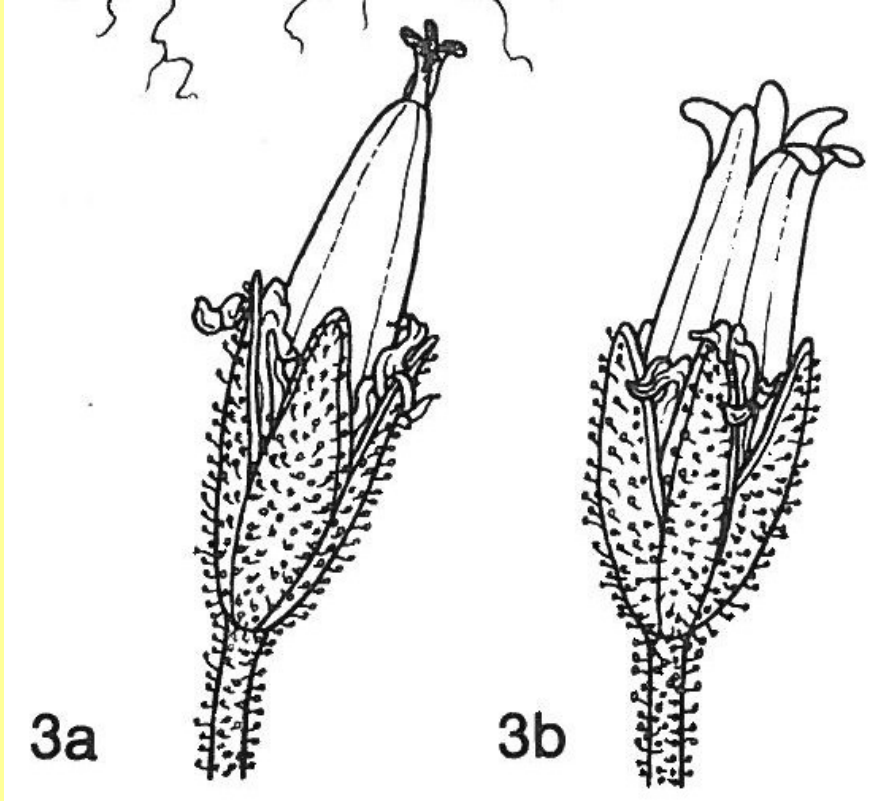
Mylné údaje

- *C. biebersteinii*

Mylné údaje

- *C. litigiosum*

	<i>Cerastium dubium</i> , rožec pochybný <i>C. anomalum</i> , <i>Dichodon viscidum</i>
	jednoletá, (3–)8–30(–50) cm vys., jemně a hustě žláznatě pýřitá bylina
tobolka	úzce válcovitá, otvírající se šesti zuby (= 3 stylodia)
střední a horní lodyžní listy	čárkovité, 10–30 1–2 mm
K lístky	4–5 mm dl., žláznatě brvité, úzce blanitě lemované
C lístky	o 1/3 až 1/2 delší než K lístky

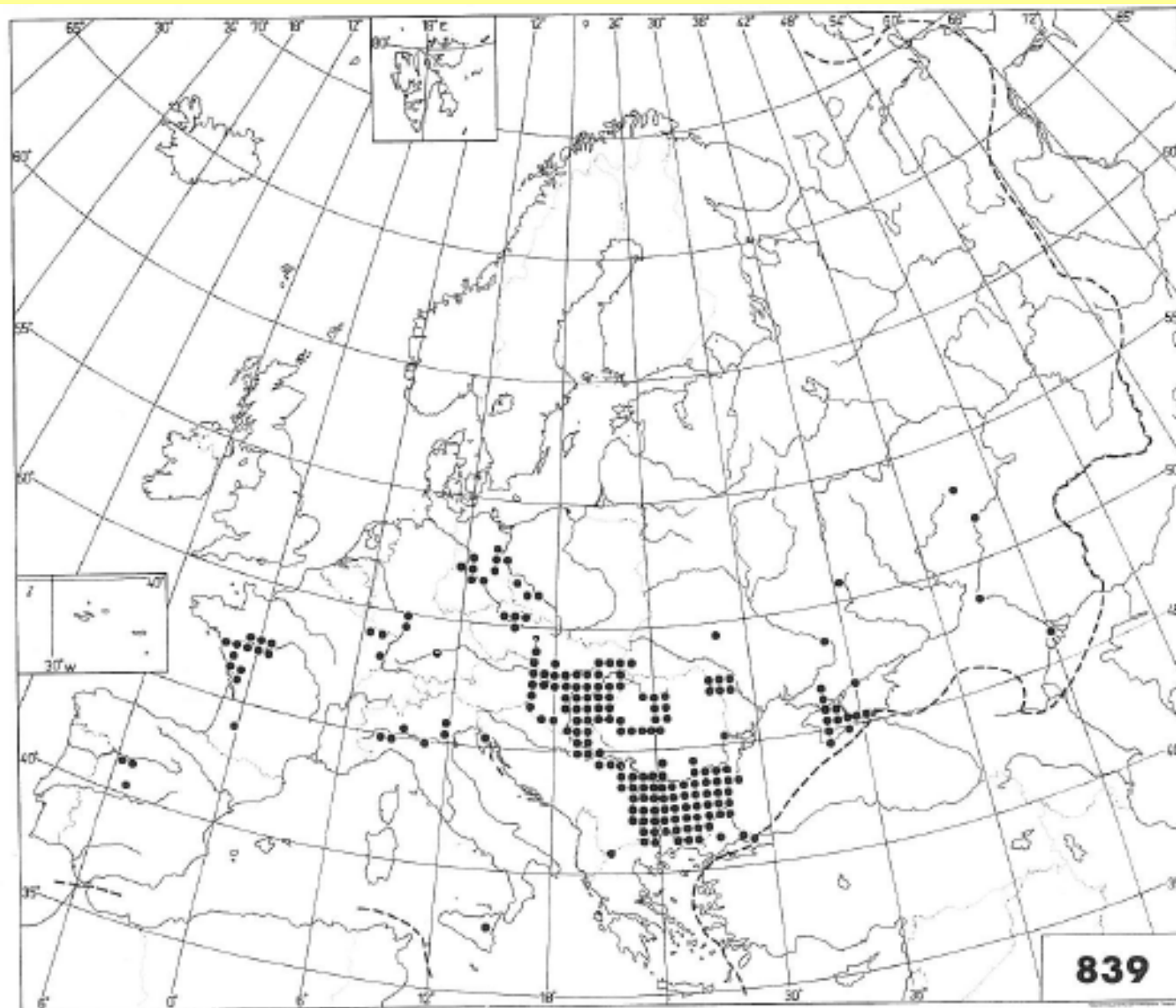
Cerastium dubium

Cerastium dubium

Cerastium dubium

Cerastium dubium

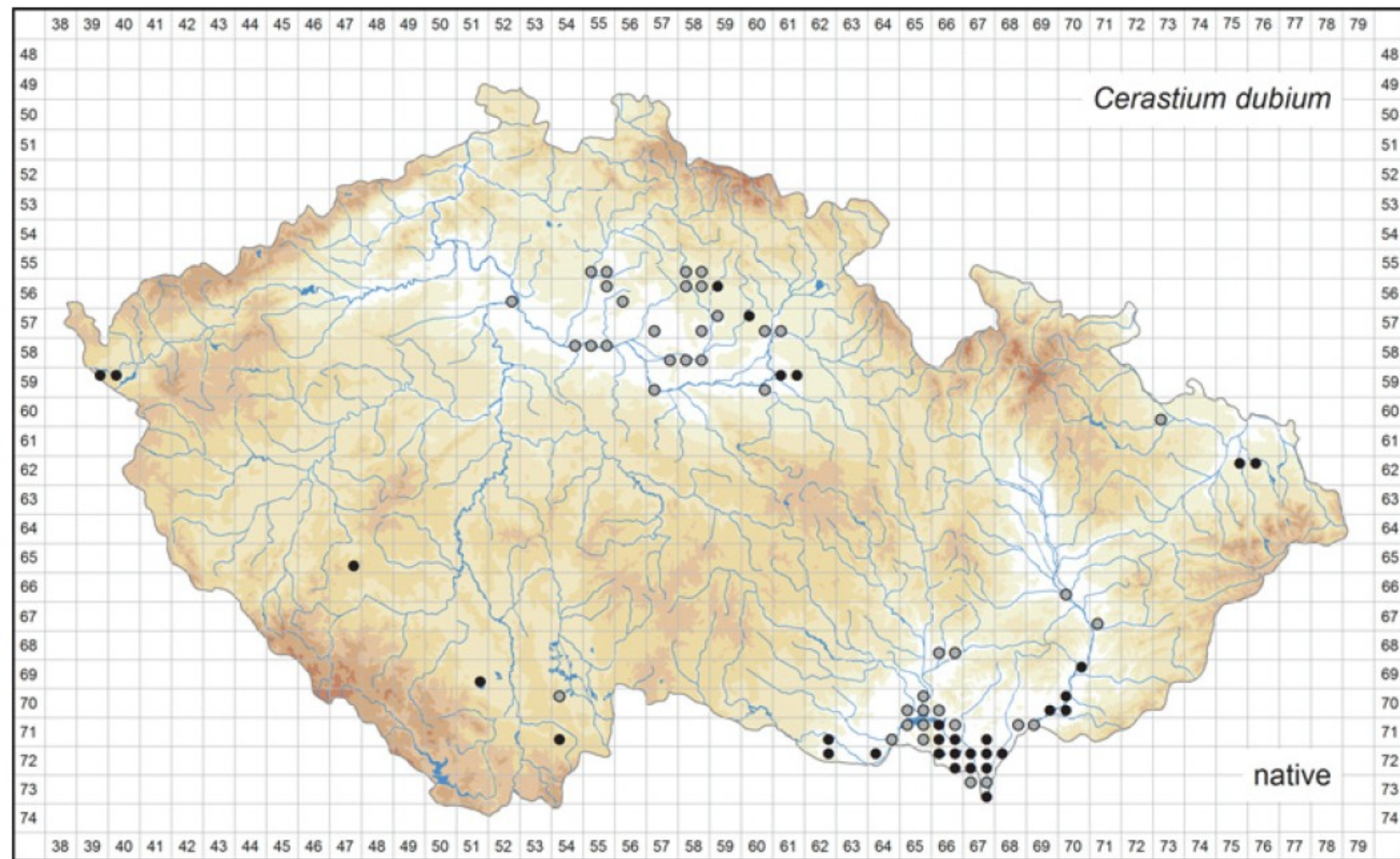

Fig. 24. – Distribution of *Cerastium dubium* in the Czech Republic: ● at least one record in 2000–2016 (31 quadrants), ● pre 2000 records only (41 quadrants). Prepared by Jiří Danihelka, Michal Ducháček & Zdeněk Kaplan.

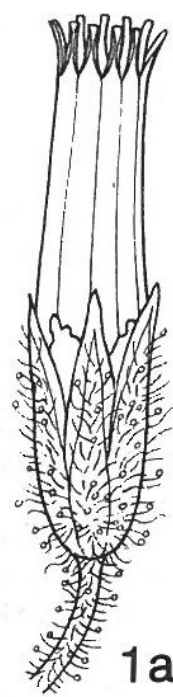
	<i>Cerastium holosteoides</i> subsp. <i>vulgare</i> , r. obecný luční	<i>Cerastium fontanum</i> , rožec prameništní	<i>Cerastium lucorum</i> , rožec hajní
K lístky	(3–)4–6(–7) mm dl.	6–9 mm dl.	(5–)6–9 mm dl.
tobolka	8–12 mm dl.	(11–)12–17(–18) mm dl.	(11–)12–17(–18) mm dl.
největší průměr semen	0,5–0,8 mm	(0,8–)0,9–1,2 mm	0,8–1,2 mm
květenství	obvykle mnohokvěté	(2–)3–7(–10) květé	(5–)10–15(–25) květé
odění v květenství	pýřitě chlupaté a velmi zřídka též žláznaté	nežláznaté	vždy žláznaté
lodyžní listy	10–25(–30) 3–10 mm	10–25(–30) 5– 13 mm	(25–)30–50(– 60) (8–)12–25 mm

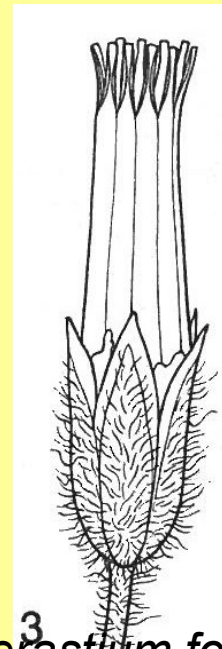
Fig. 65. *Cerastium fontanum*. Flowering shoots $\times 1$; flowers in fruit $\times 2.5$. – A, B: subsp. *fontanum*. – C, D: var. *vulgare*. – E: var. *kajanense*.
ILL. ÖRJAN NILSSON

4 *Cerastium holosteoides*

1a

3

Cerastium fontanum

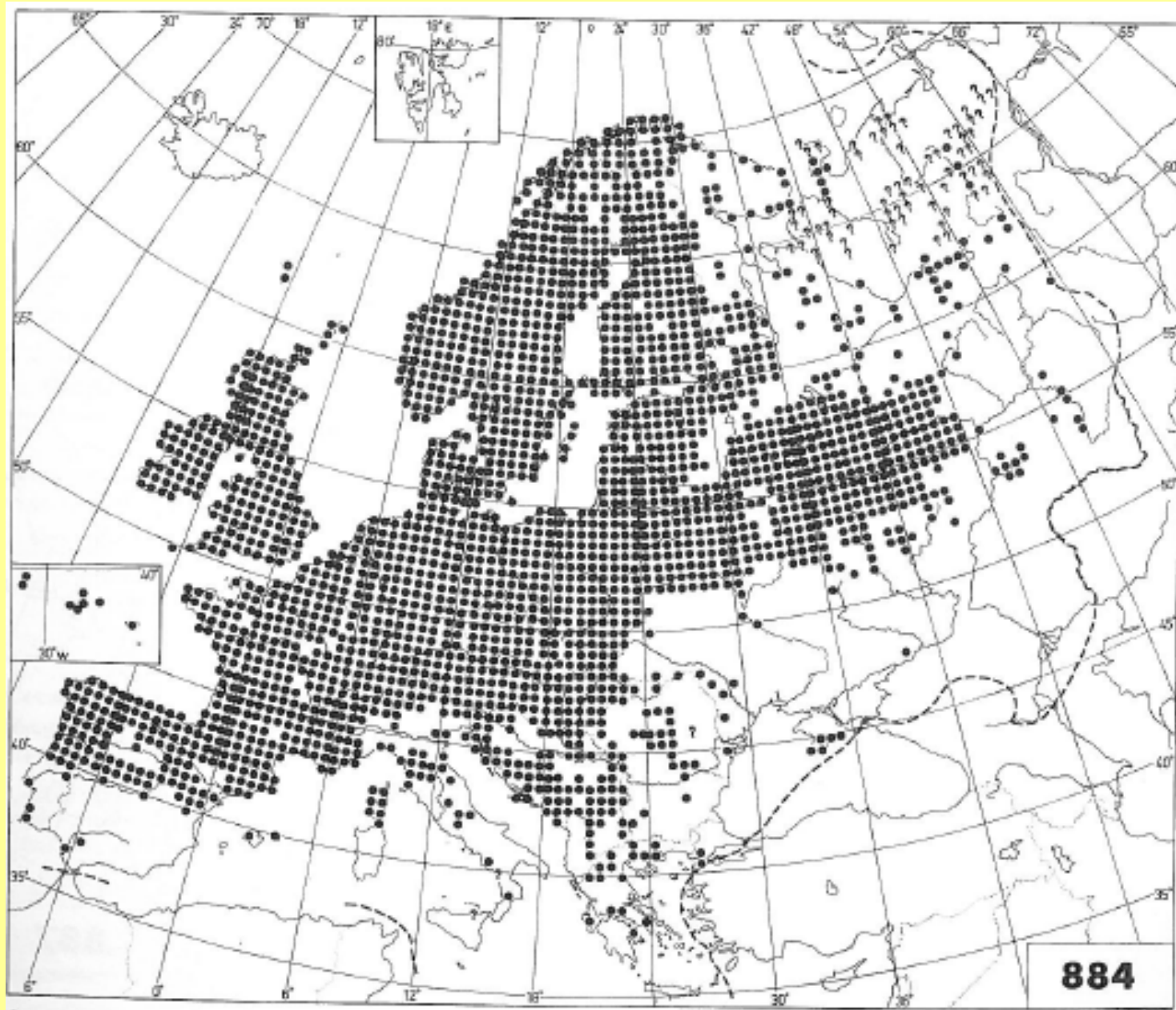
Cerastium lucorum

Cerastium holosteoides

Cerastium lucorum

Cerastium fontanum subsp. *vulgare*

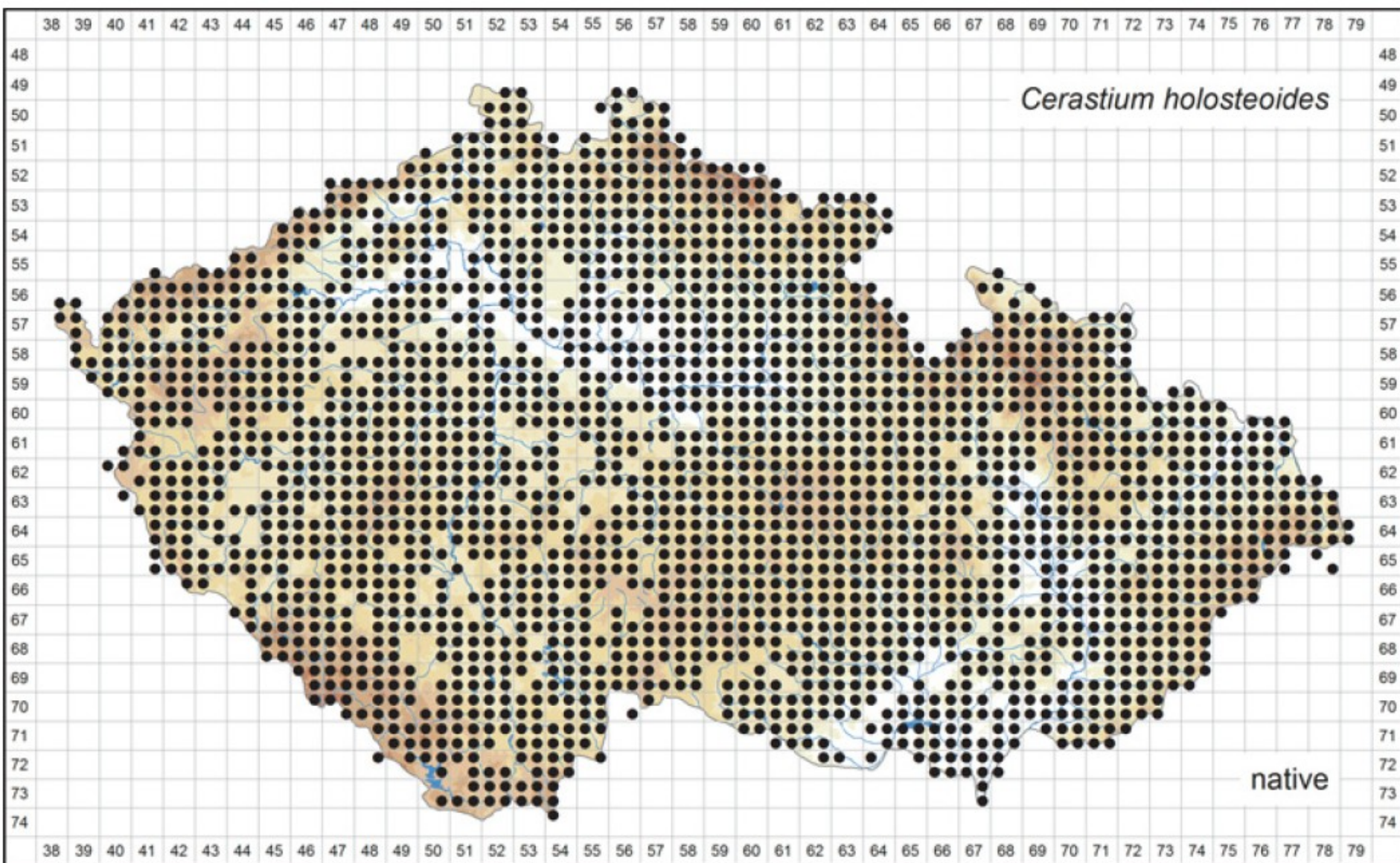
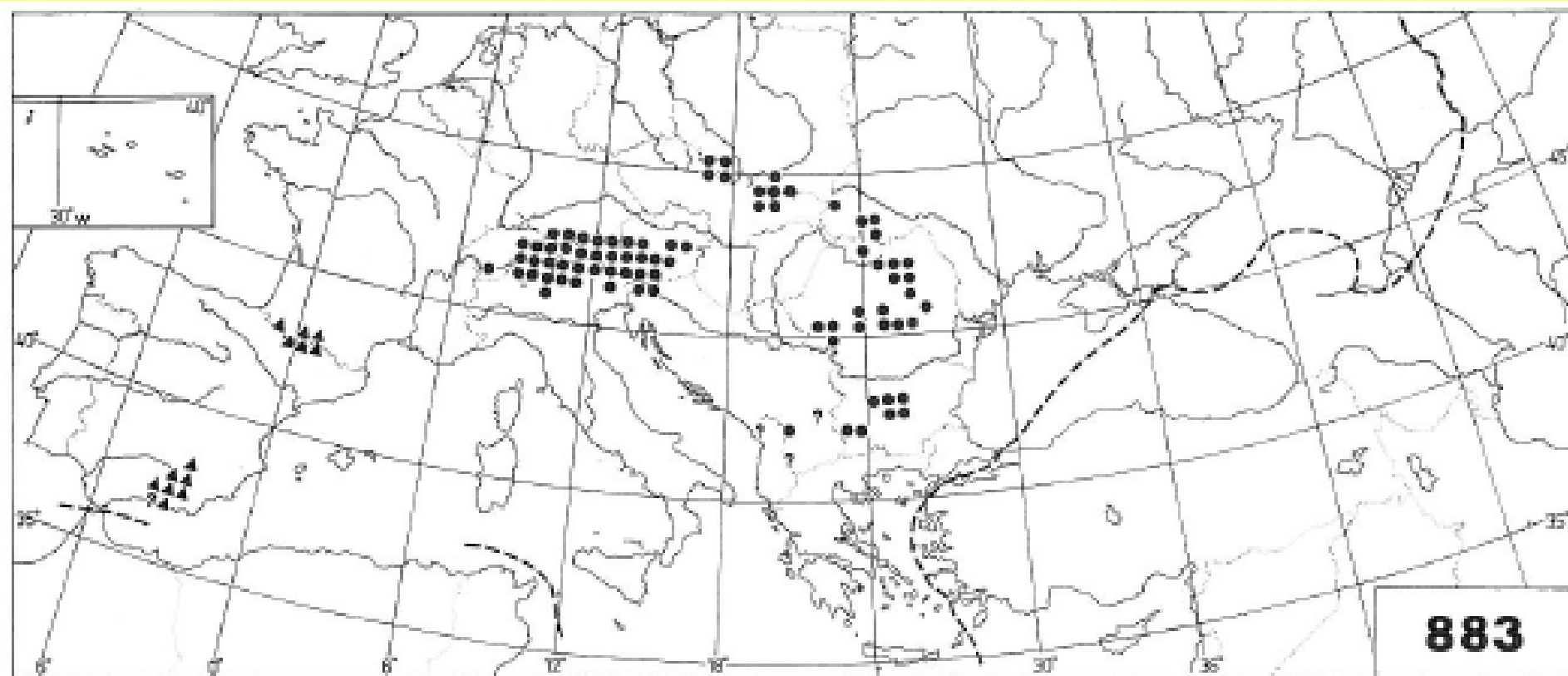

Fig. 27. – Distribution of *Cerastium holosteoides* in the Czech Republic (2169 occupied quadrants). Prepared by Jiří Danihelka & Zdeněk Kaplan.

● = *Cerastium fontanum* subsp. *fontanum*

▲ = *C. fontanum* subsp. *hispanicum*

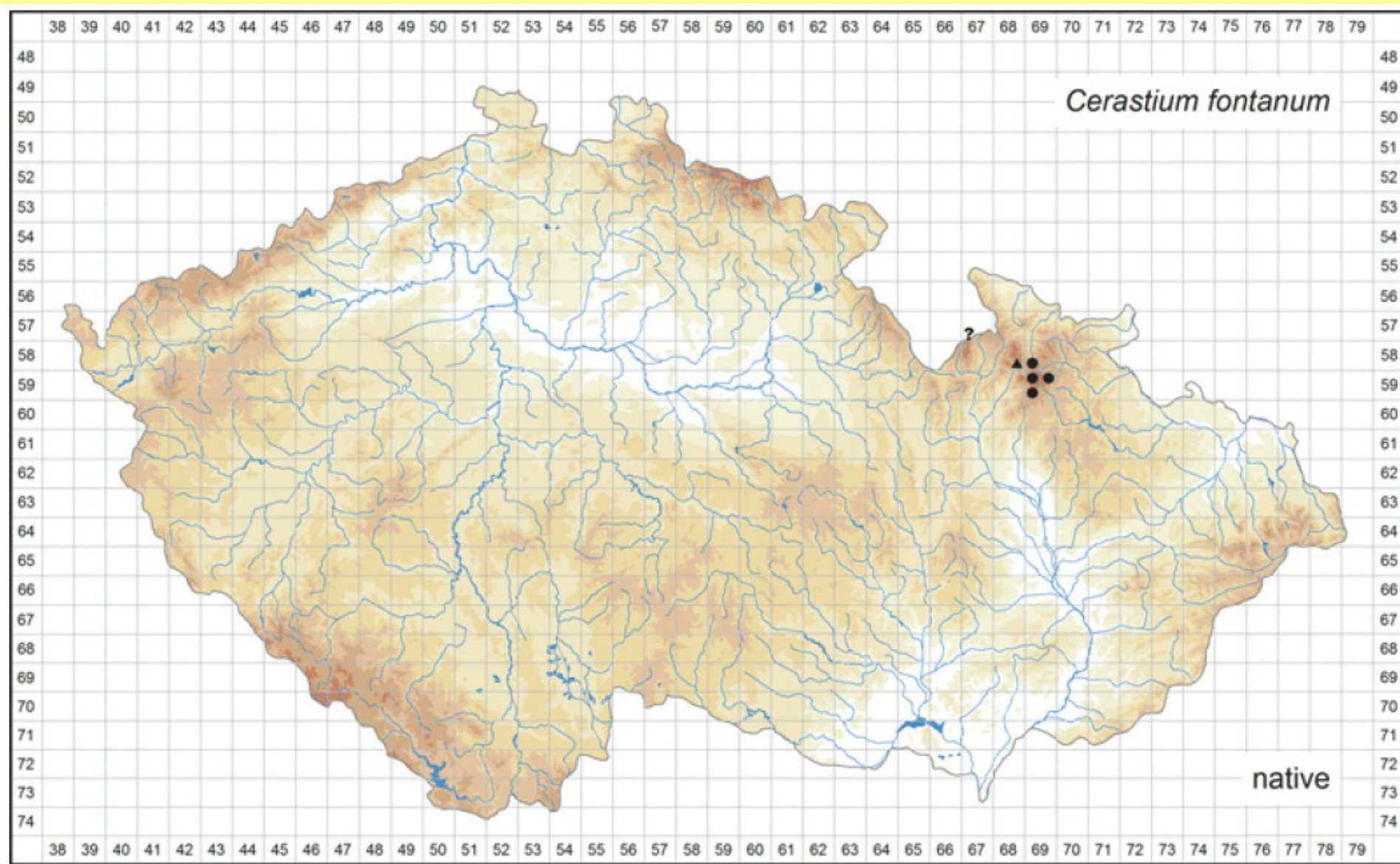
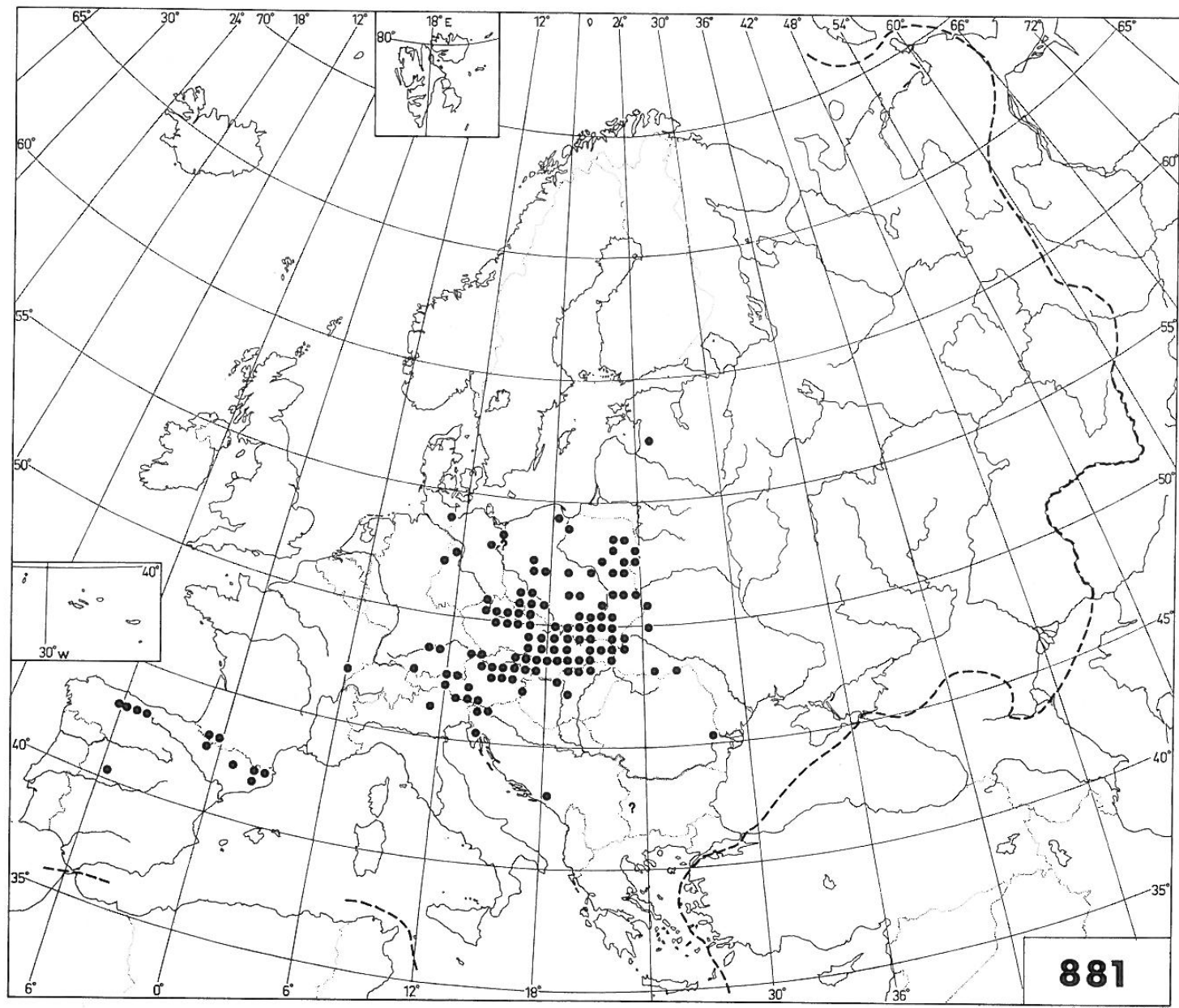

Fig. 25. – Distribution of *Cerastium fontanum* in the Czech Republic: ● occurrence documented by herbarium specimens (4 quadrants), ▲ occurrence based on other records (1 quadrant). Prepared by Jiří Danihelka.

Cerastium fontanum subsp. **macrocarpum**

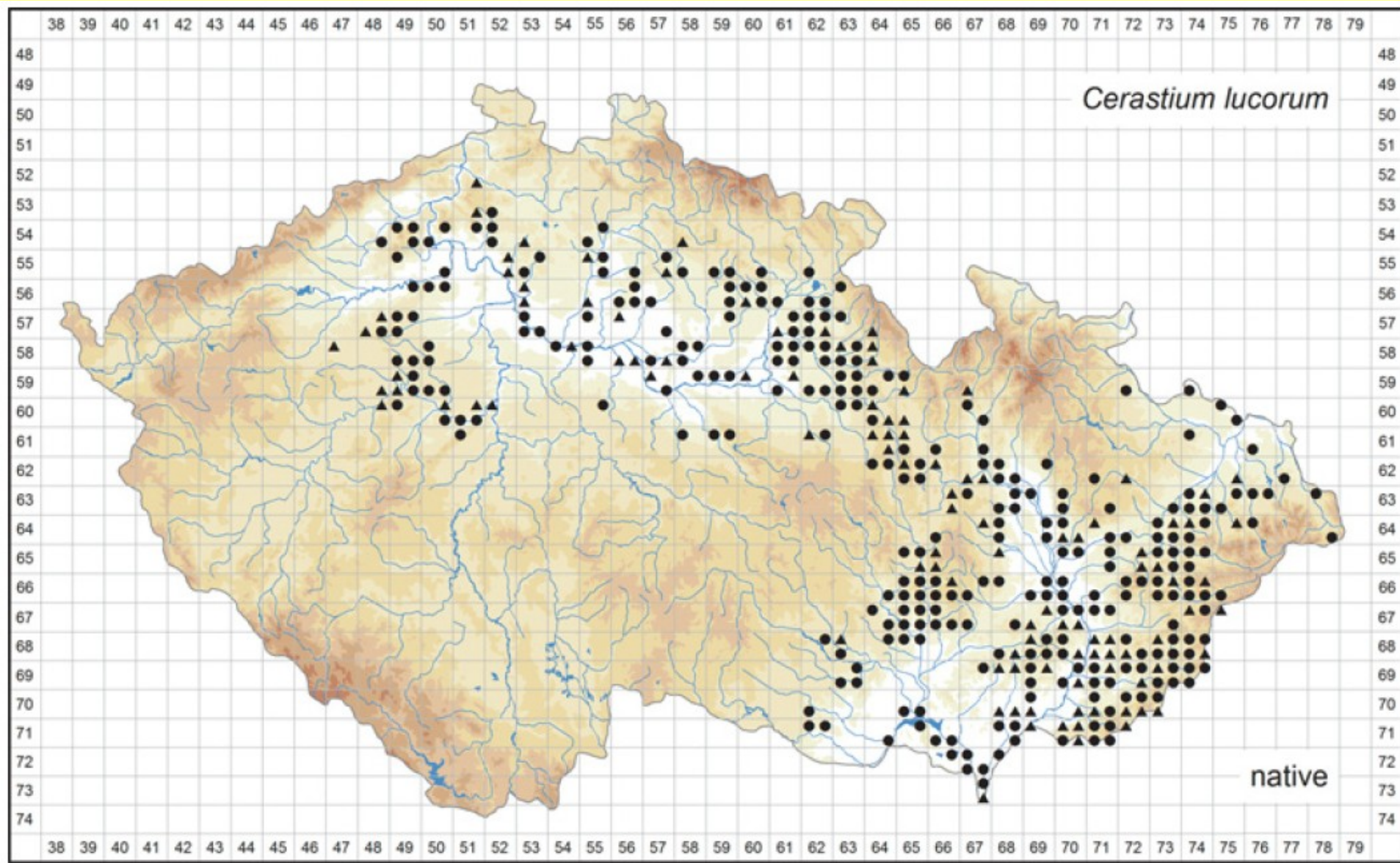
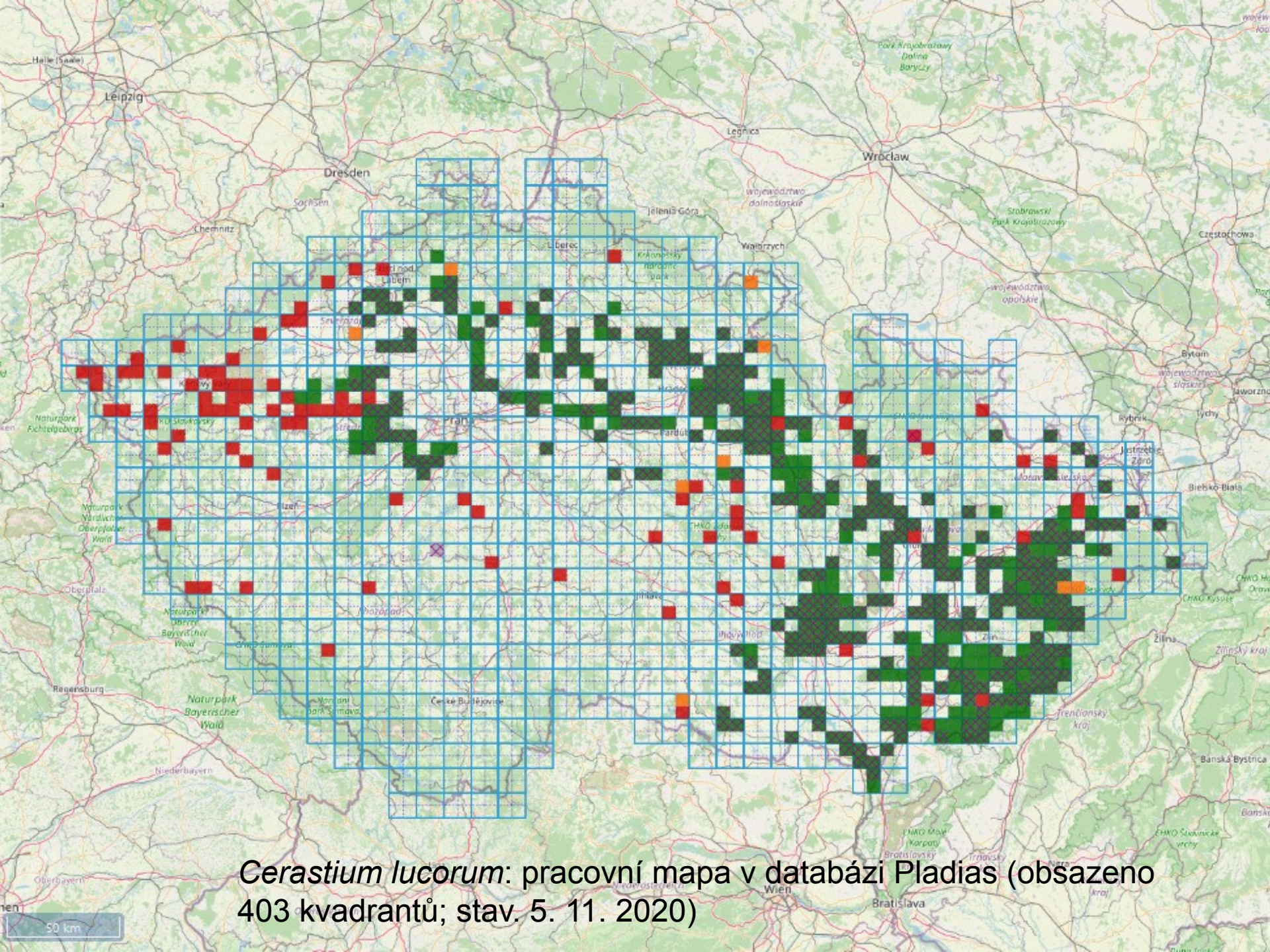
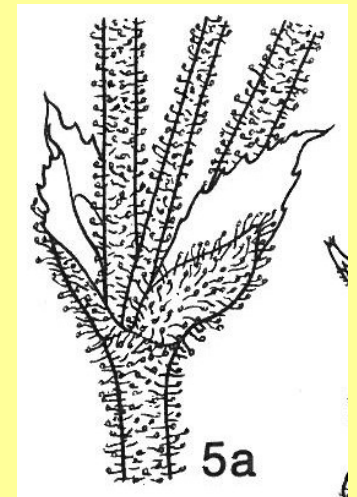
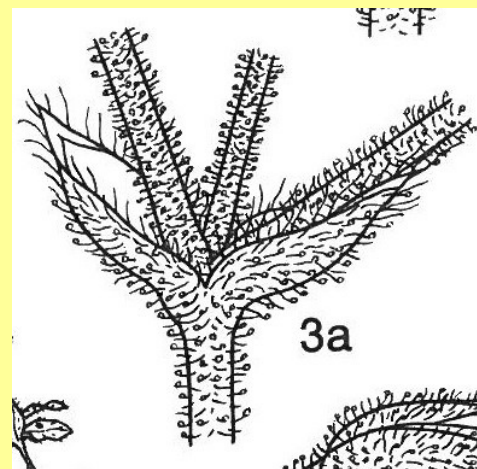
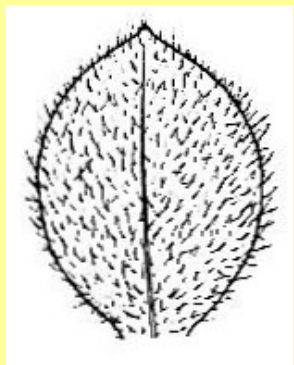
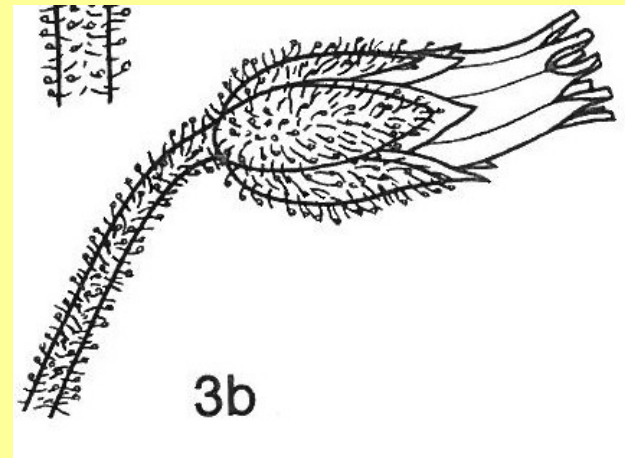
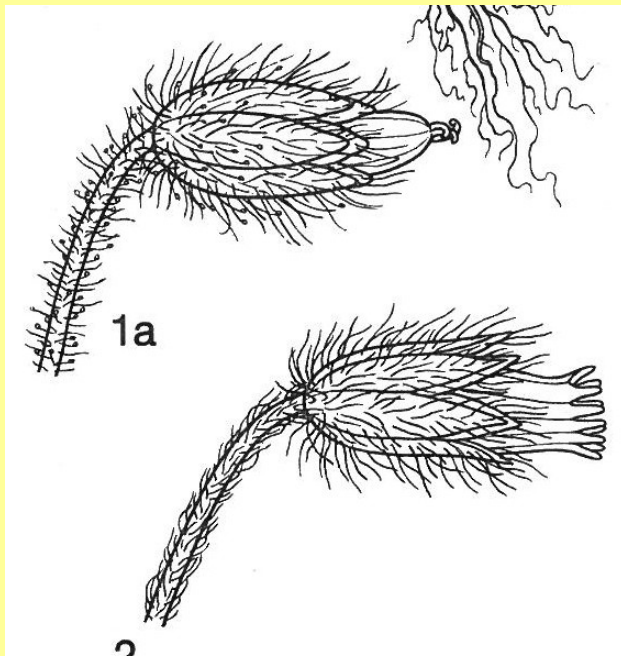

Fig. 28. – Distribution of *Cerastium lucorum* in the Czech Republic: ● occurrence documented by herbarium specimens (287 quadrants), ▲ occurrence based on other records (110 quadrants). Prepared by Jiří Danihelka, Michal Ducháček & Zdeněk Kaplan.

Cerastium lucorum: pracovní mapa v databázi Pladias (obsazeno 403 kvadrantů; stav. 5. 11. 2020)

Srovnání jednoletých druhů

Srovnání jednoletých druhů

nežláznaté chlupy na kalichu daleko přečnívají vrcholy kališních lístků
všechny listeny celé bylinné, bez bělavé blanité špičky a lemu, na celé ploše dlouze chlupaté

korunní lístky na bázi brvité

Cerastium glomeratum

C. brachypetalum

C. tenoreanum

nežláznaté chlupy na kalichu nepřečnívají vrcholy kališních lístků
všechny nebo aspoň horní listeny s bělavou blanitou lysou nebo brvitou špičkou a blanitým lysým nebo brvitým lemem

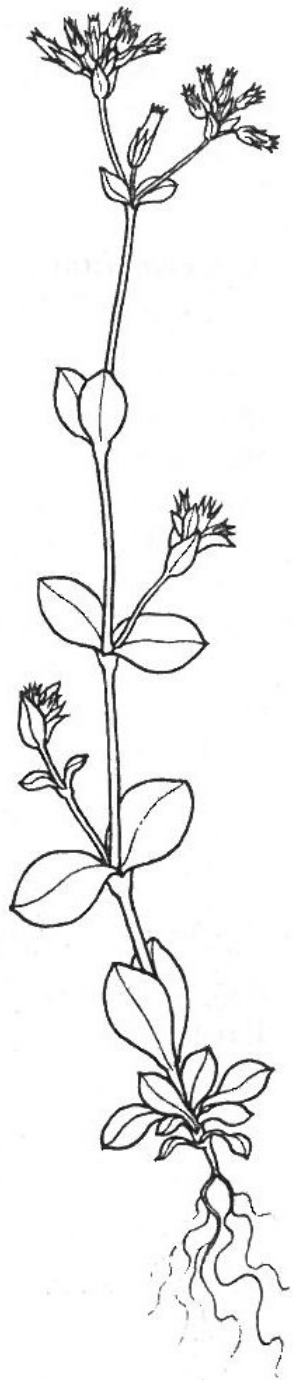
korunní lístky na bázi lysé

Cerastium semidecandrum

C. glutinosum

C. pumilum

	<i>Cerastium glomeratum</i> , rožec klubkatý	<i>Cerastium brachypetalum</i> <i>C. tenoreanum</i>
	rostliny žlutavě nebo bledosivě zelené odstále chlupaté a obvykle žláznaté	rostliny šedozelené hustě a měkce chlupaté
stopky odkvetlých květů	kratší nebo sotva zděli kalicha	2–3(–5) delší než kalich
květy	i po prodloužené vidlanů na jejich konci klubkovitě shloučené	s výjimkou velmi mladých rostlin v řídkých vidlanech
nitky	lysé	brvité

2

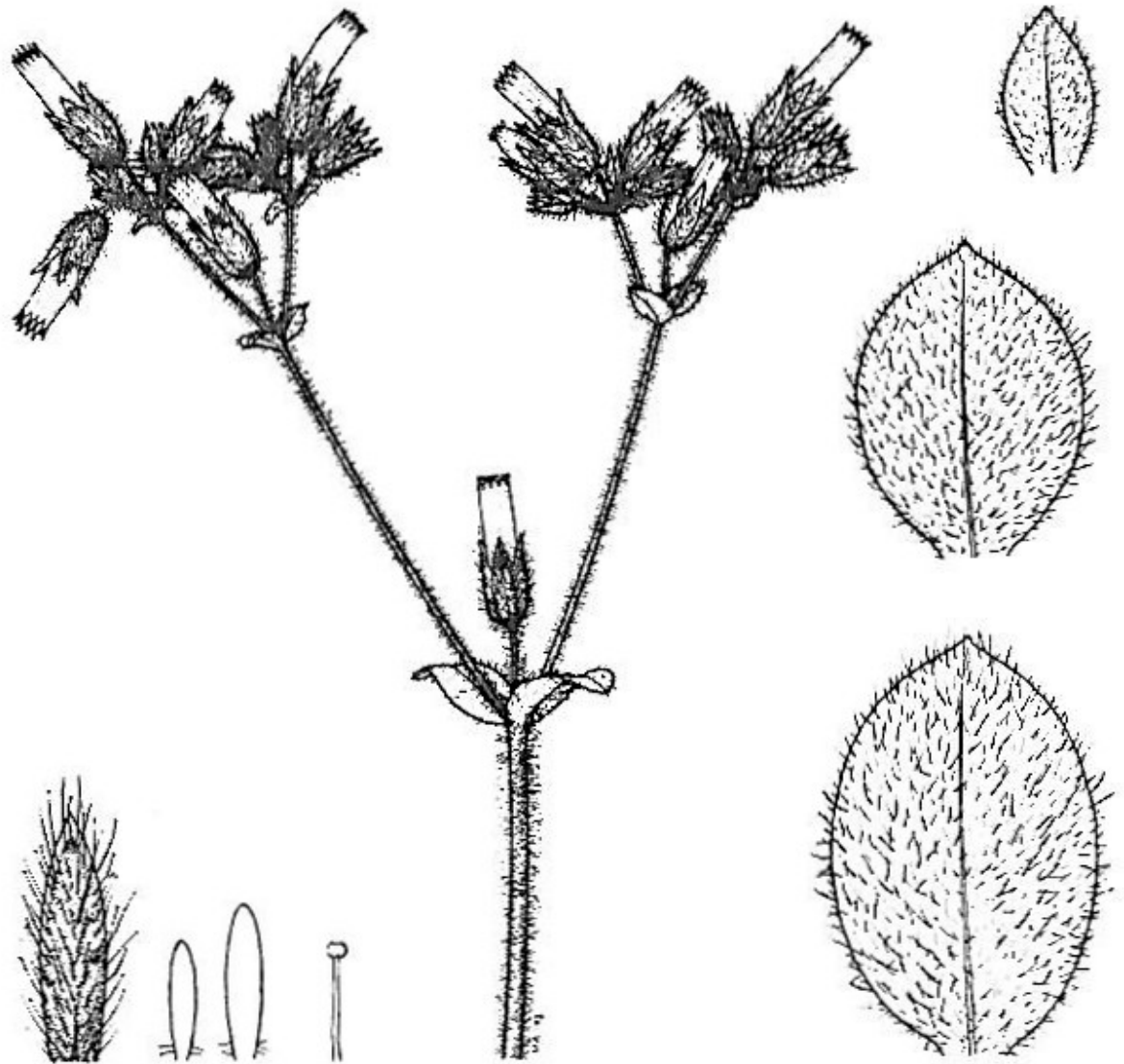

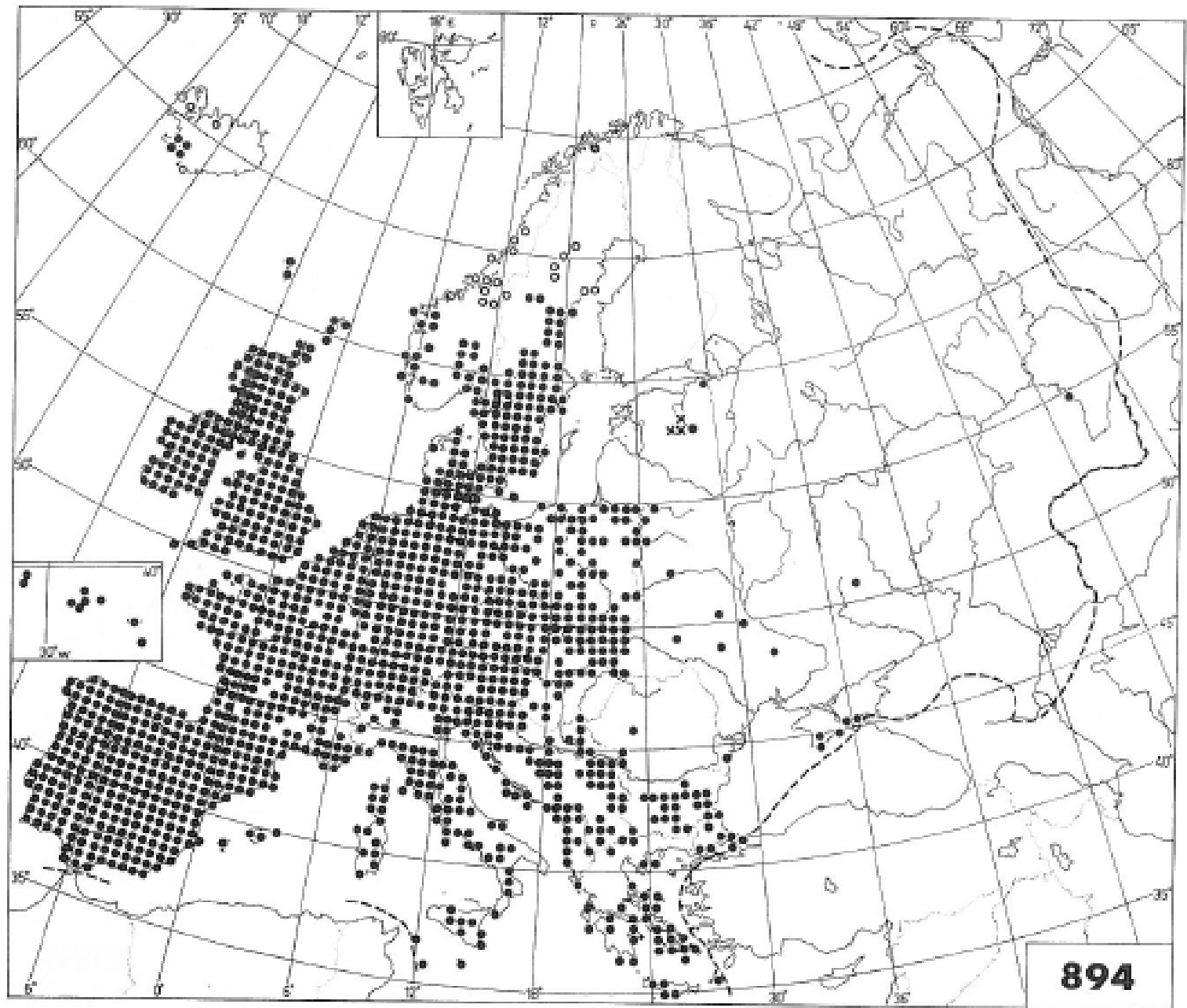
Fig. 67. *Cerastium glomeratum* (Sk). Inflorescence $\times 2.3$; sepal, petals and stamen $\times 6.5$; uppermost leaf, lowermost bract and next lowest bract $\times 3.3$.
ILL. ULF ARUP

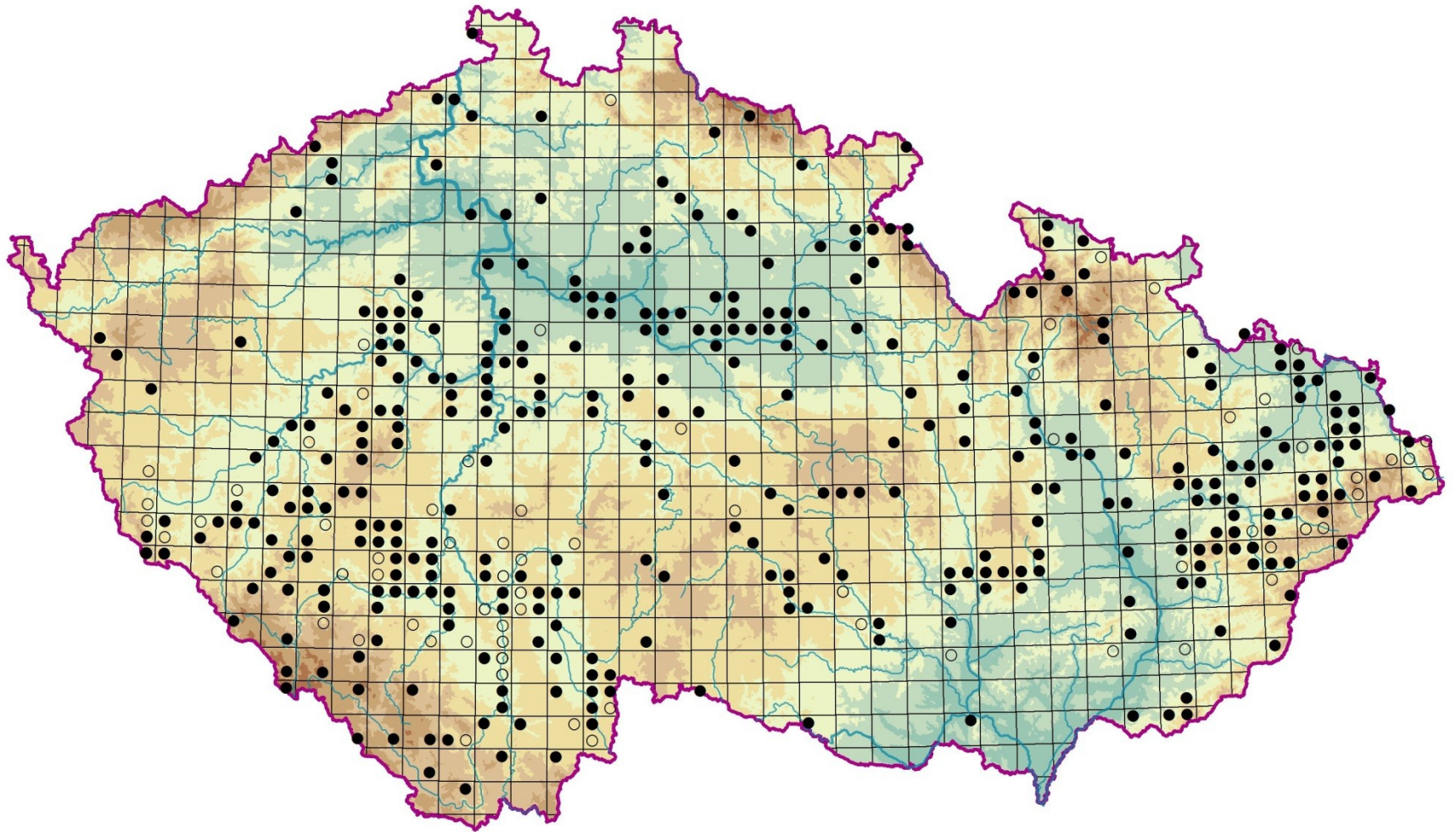
Cerastium glomeratum (D. Dudek & J. Danihelka)

Cerastium glomeratum (D. Dudek & J. Danihelka)

Cerastium glomeratum

Cerastium glomeratum (D. Dudek & J. Danihelka)

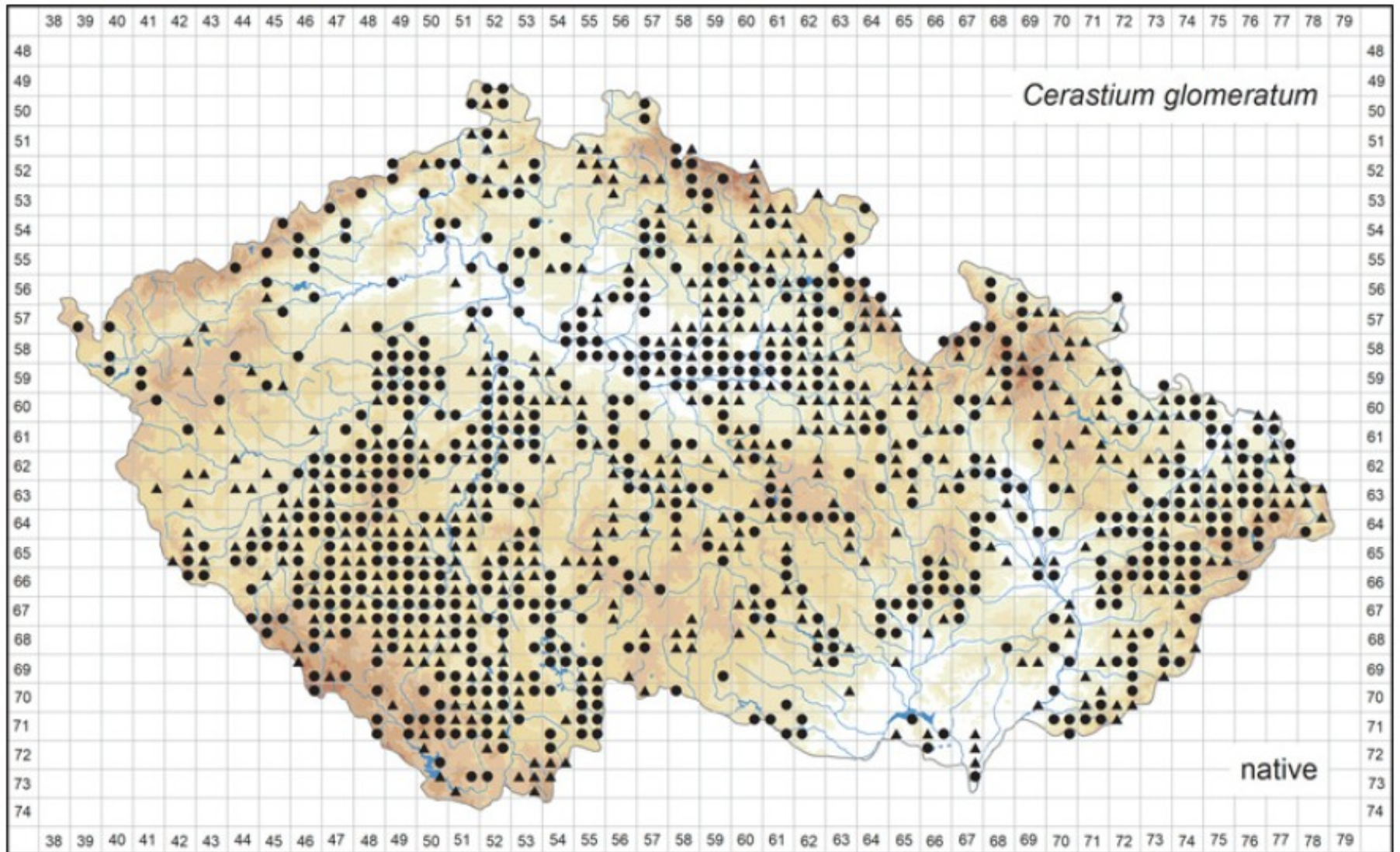
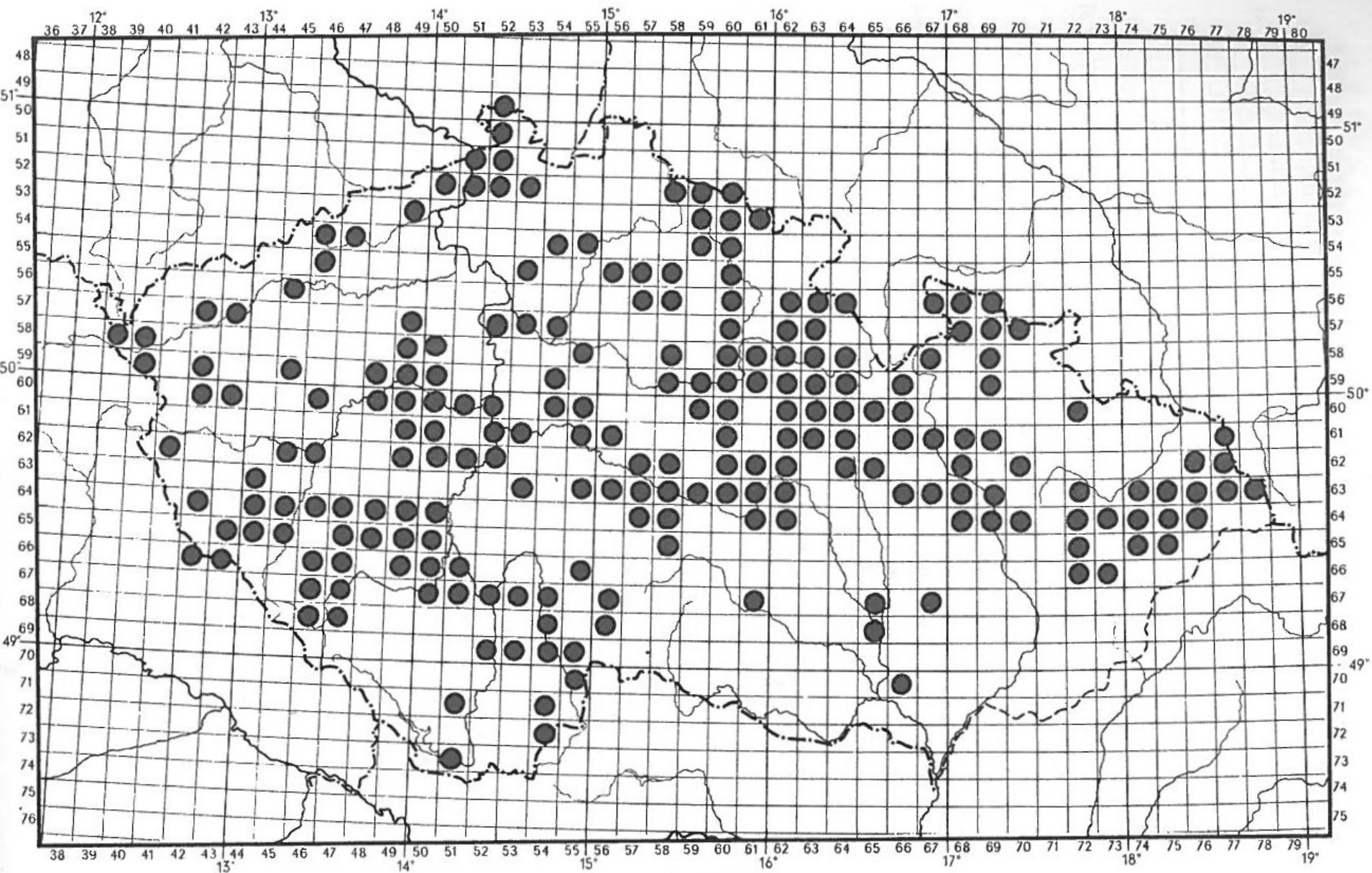

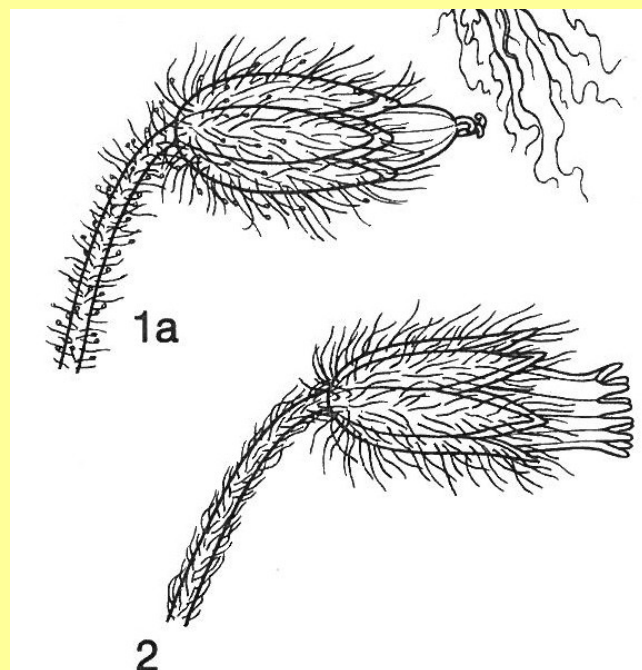
Fig. 23. – Distribution of *Cerastium glomeratum* in the Czech Republic: ● occurrence documented by herbarium specimens (608 quadrants), ▲ occurrence based on other records (464 quadrants). Prepared by Jiří Danihelka.

209 *Cerastium glomeratum* Thuill.

10 0 10 20 30 40 50 km

	<i>Cerastium brachypetalum</i> , rožec krátkoplátečný	<i>Cerastium tenoreanum</i> , rožec Tenoreův
květní stopky, větve květenství a aspoň nejhořejší článek lodyžní článek	s rovnovážně nebo jen mírně vzhůru odstálými žláznatými a nežláznatými chlupy, řidčeji všechny chlupy žláznaté	s přitisklými nebo jen velmi málo poodstálými, strmě vzhůru směřujícími nežláznatými chlupy; žláznaté chlupy vždy chybějí

Cerastium tenoreanum (D. Dudek & J. Danihelka)

Cerastium tenoreanum

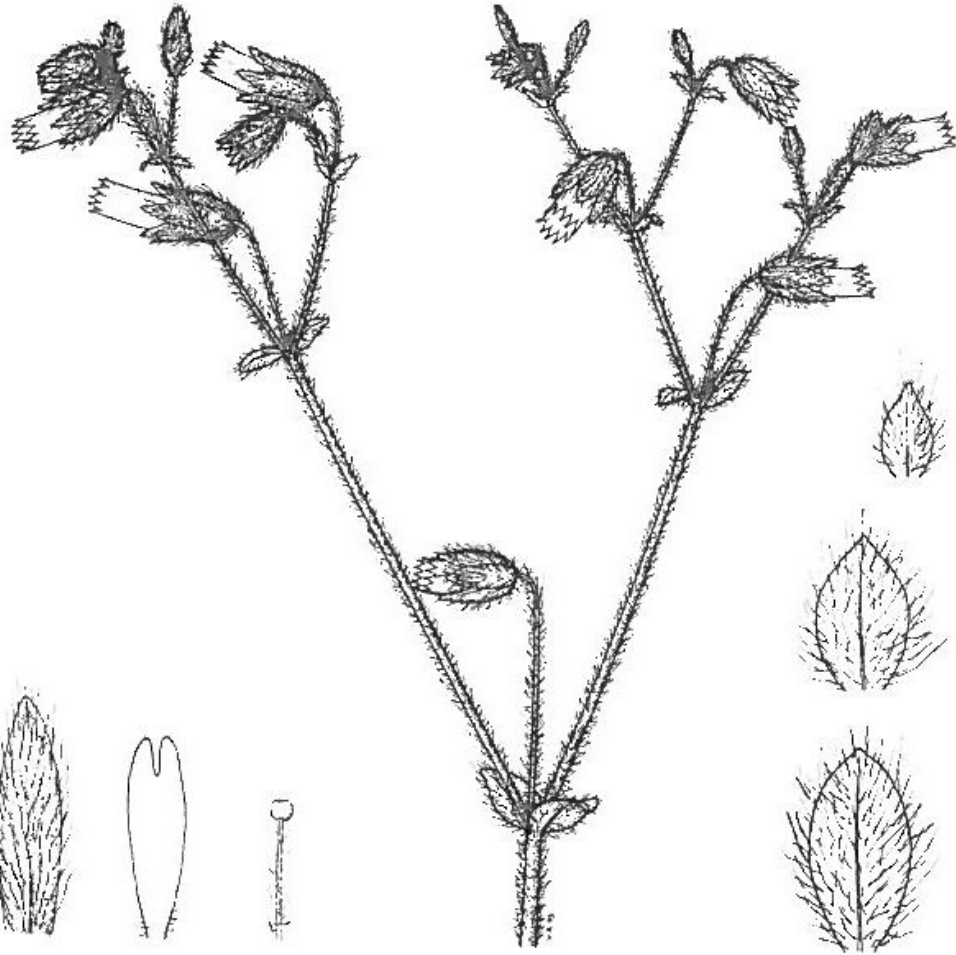
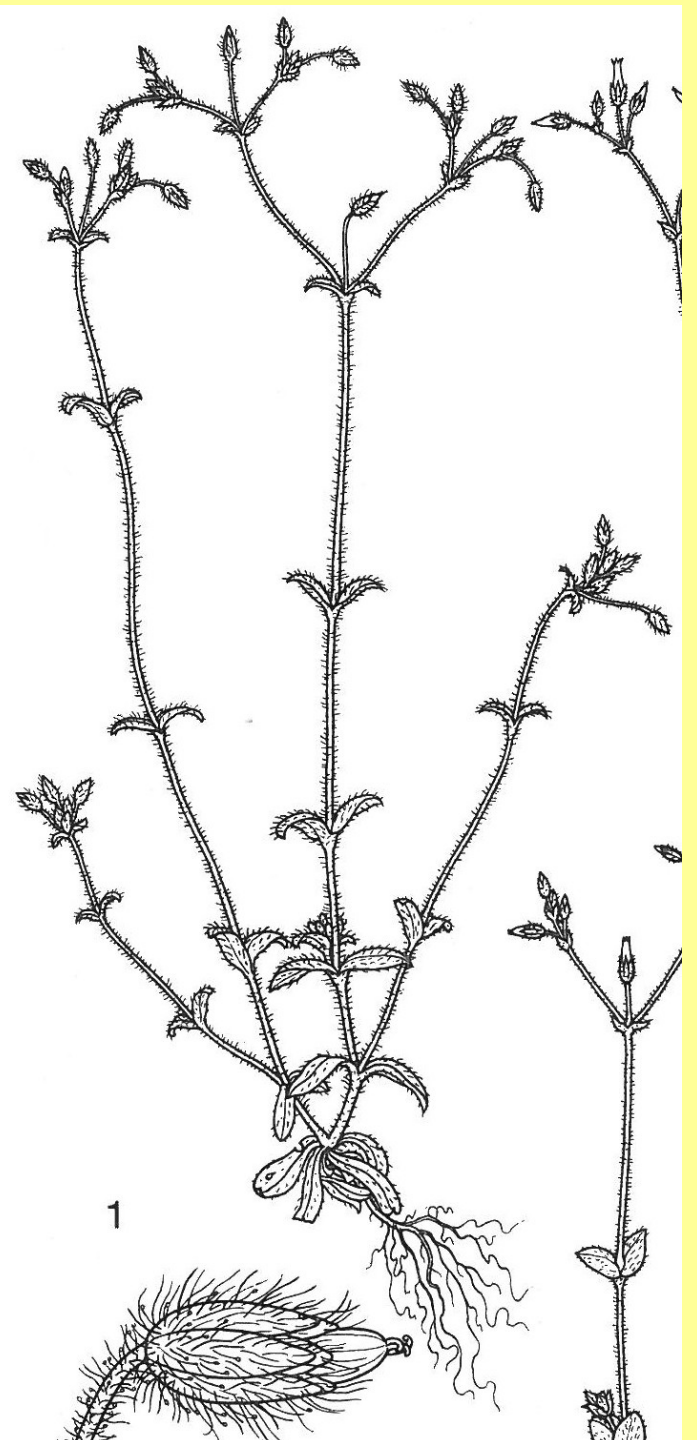

Fig. 66. *Cerastium brachypetalum* (Sk). Inflorescence $\times 2.3$; sepal, petal and stamen $\times 6.5$; uppermost leaf, lowermost bract and next lowest bract $\times 3.3$.
ILL. ULF ARUP

Cerastium brachypetalum

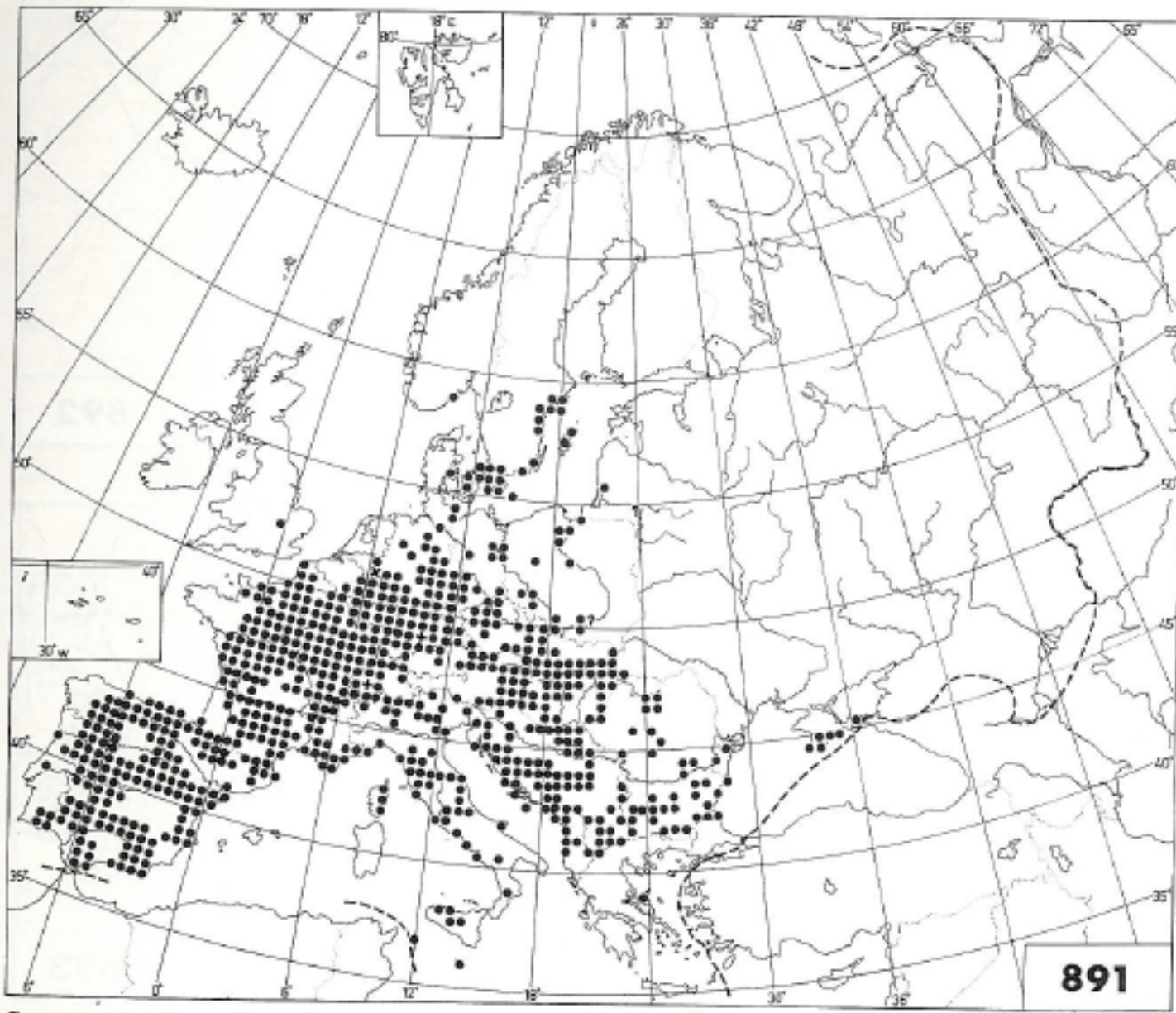
Cerastium brachypetalum

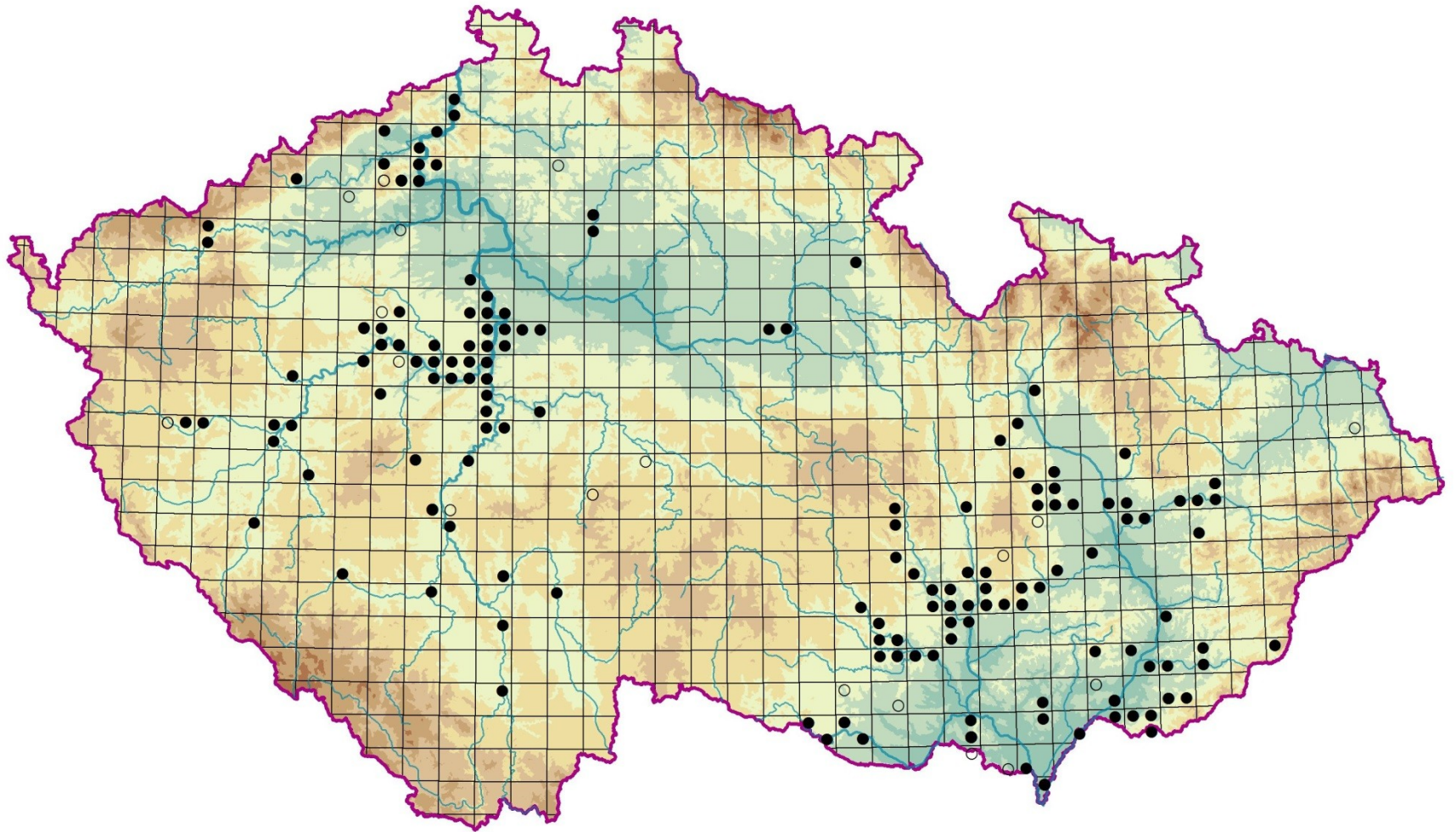
Cerastium brachypetalum var. *brachypetalum* (D. Dudek & J. Danihelka)

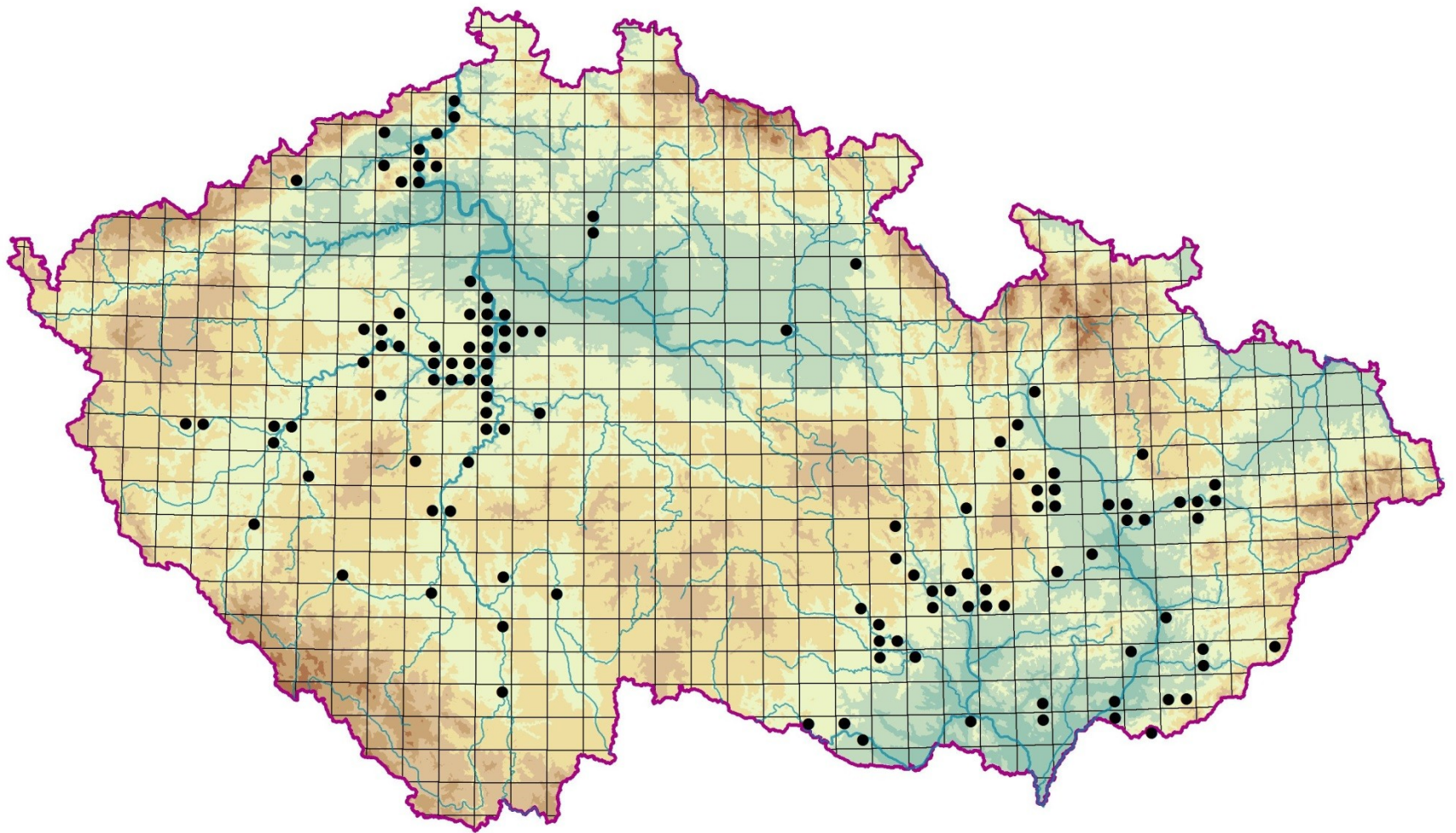
Cerastium brachypetalum var. *eglandulosum* (D. Dudek & J. Danihelka)

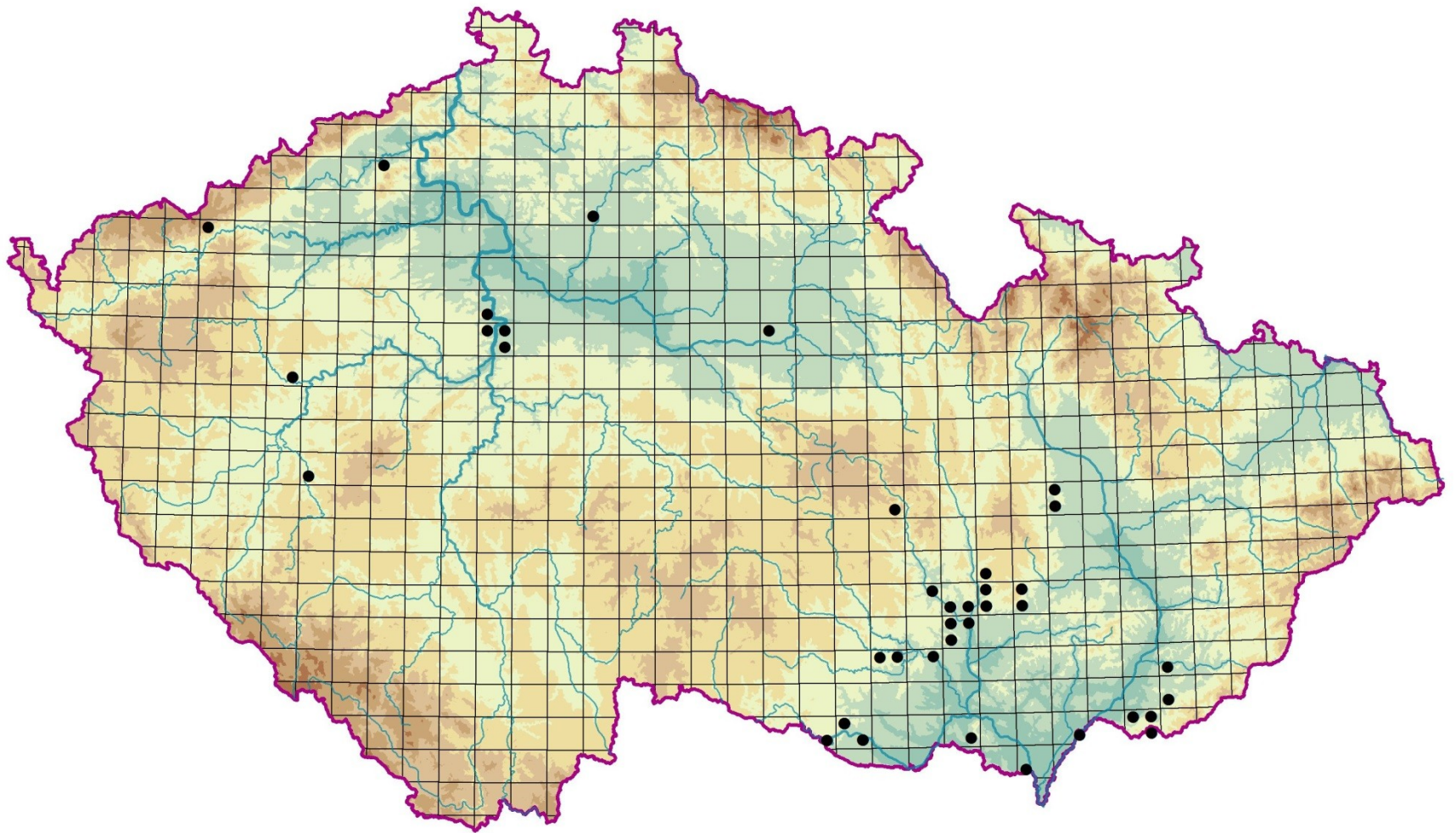
Gerastium brachypetalum subsp. *brachypetalum*

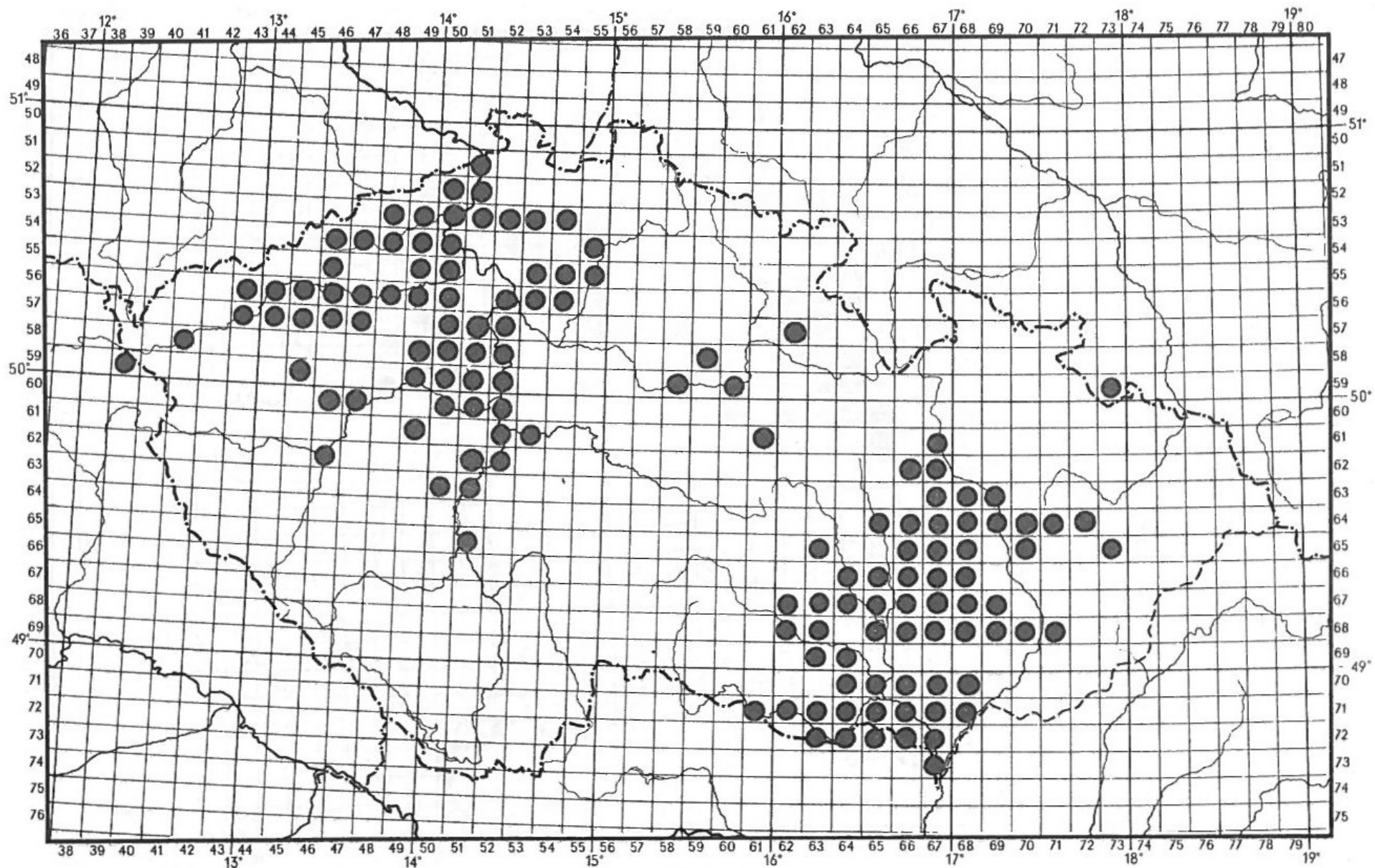
Cerastium brachypetalum (D. Dudek & J. Danihelka)

Cerastium brachypetalum var. *brachypetalum* (D. Dudek & J. Danihelka)

Cerastium brachypetalum var. *eglandulosum* (D. Dudek & J. Danihelka)

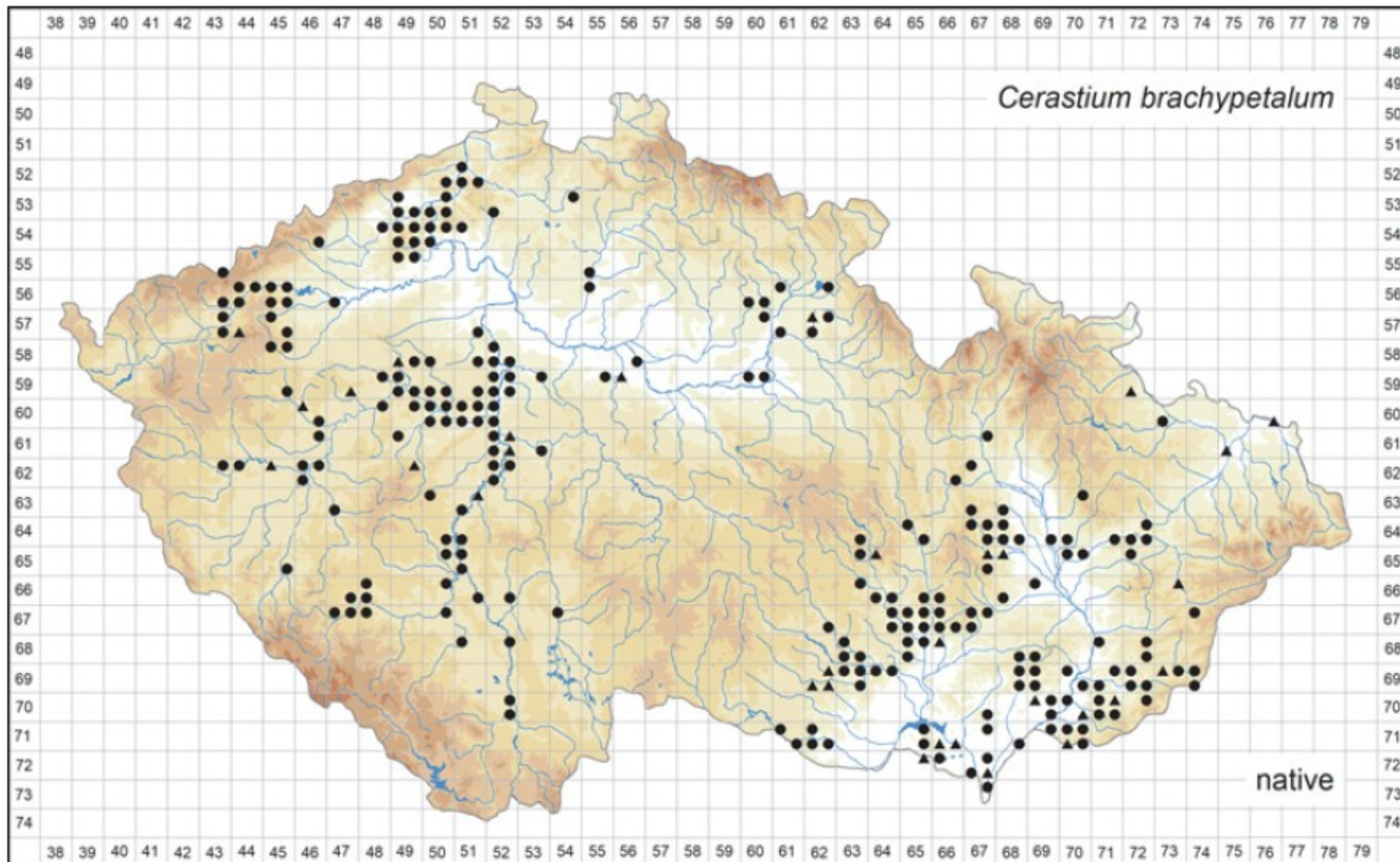
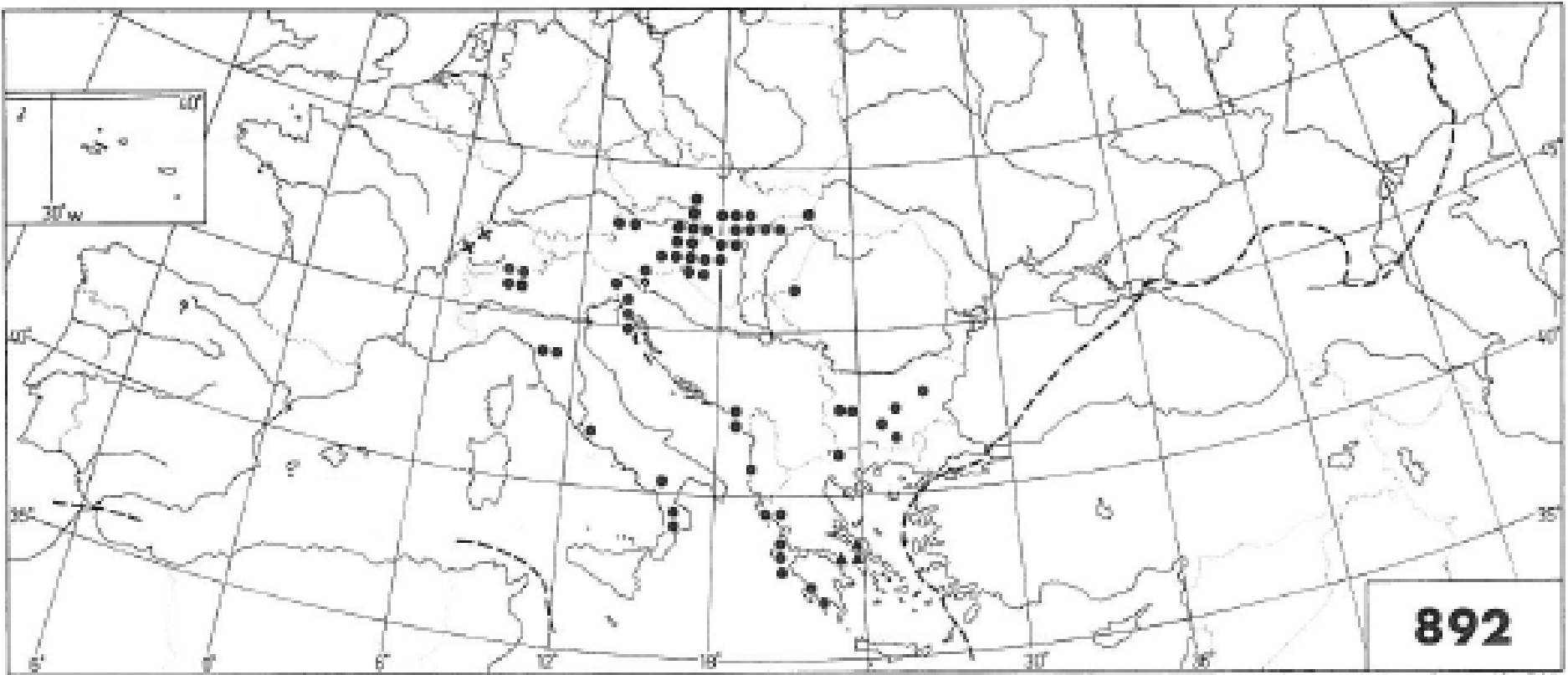

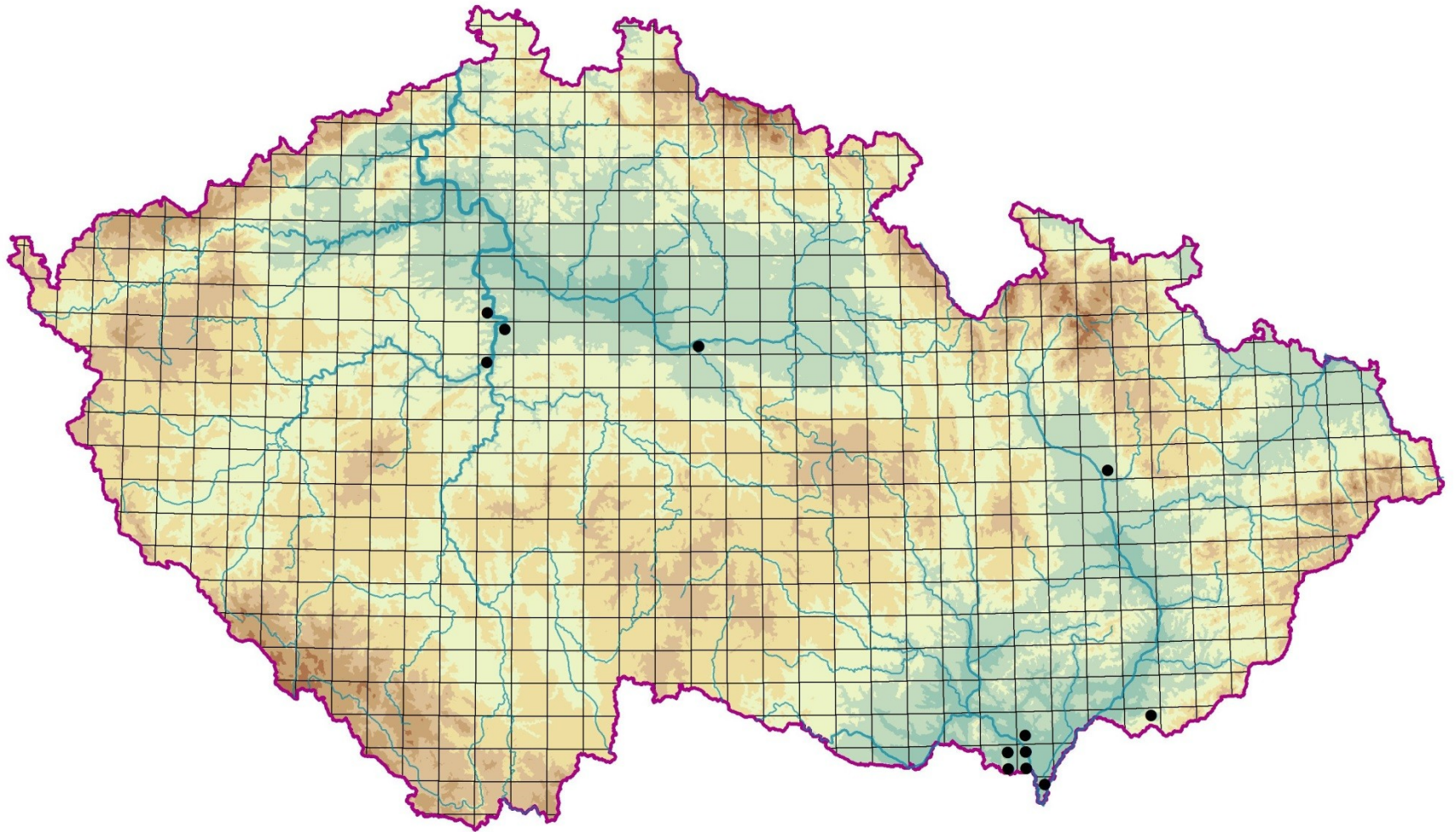
Fig. 22. – Distribution of *Cerastium brachypetalum* in the Czech Republic: ● occurrence documented by herbarium specimens (227 quadrants), ▲ occurrence based on other records (31 quadrants). Prepared by Jiří Danihelka.

● = *Cerastium brachypetalum* subsp. *tenoreanum*

▲ = *C. brachypetalum* subsp. *atheniense*

892

Cerastium tenoreanum (D. Dudek & J. Danihelka)

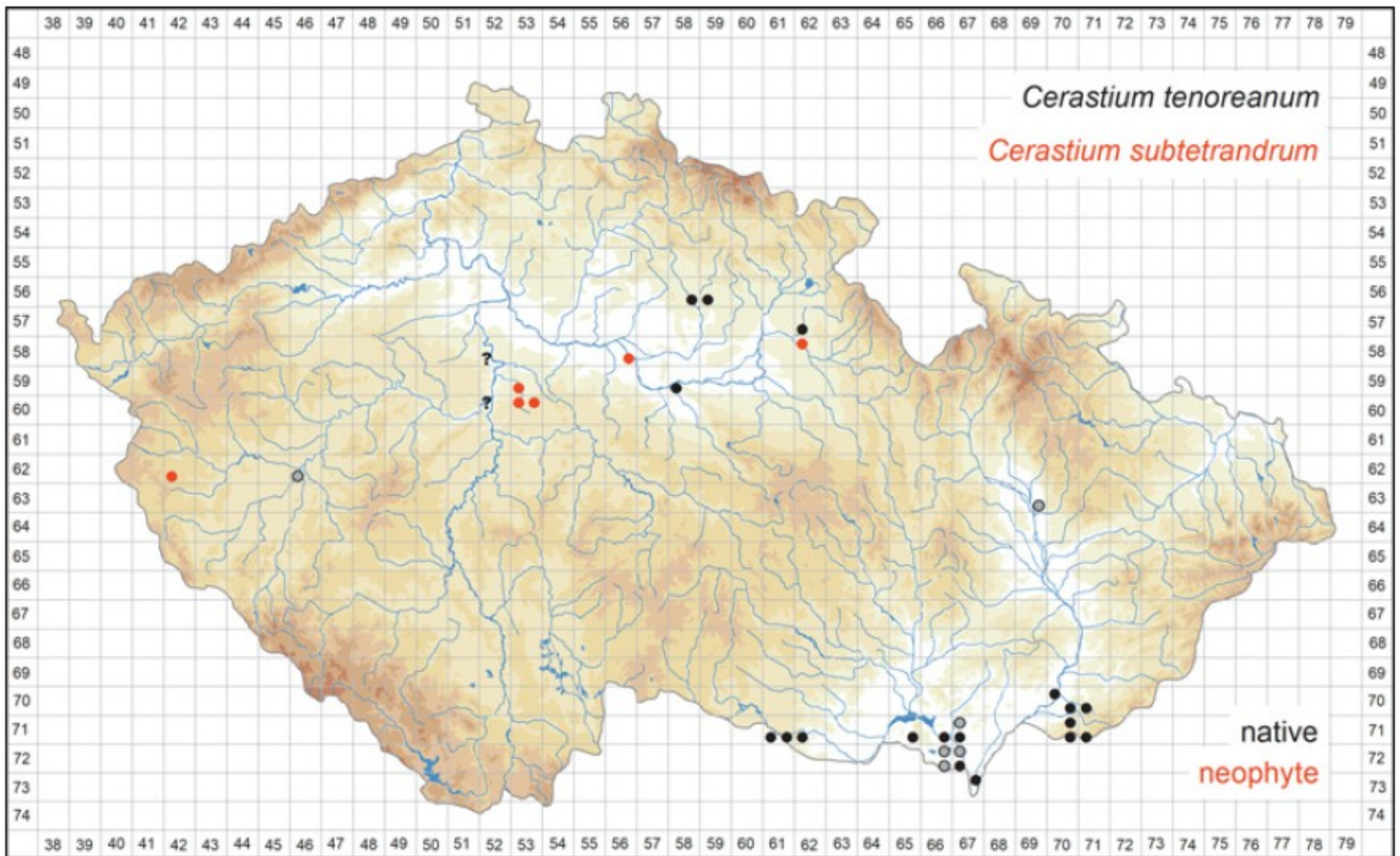
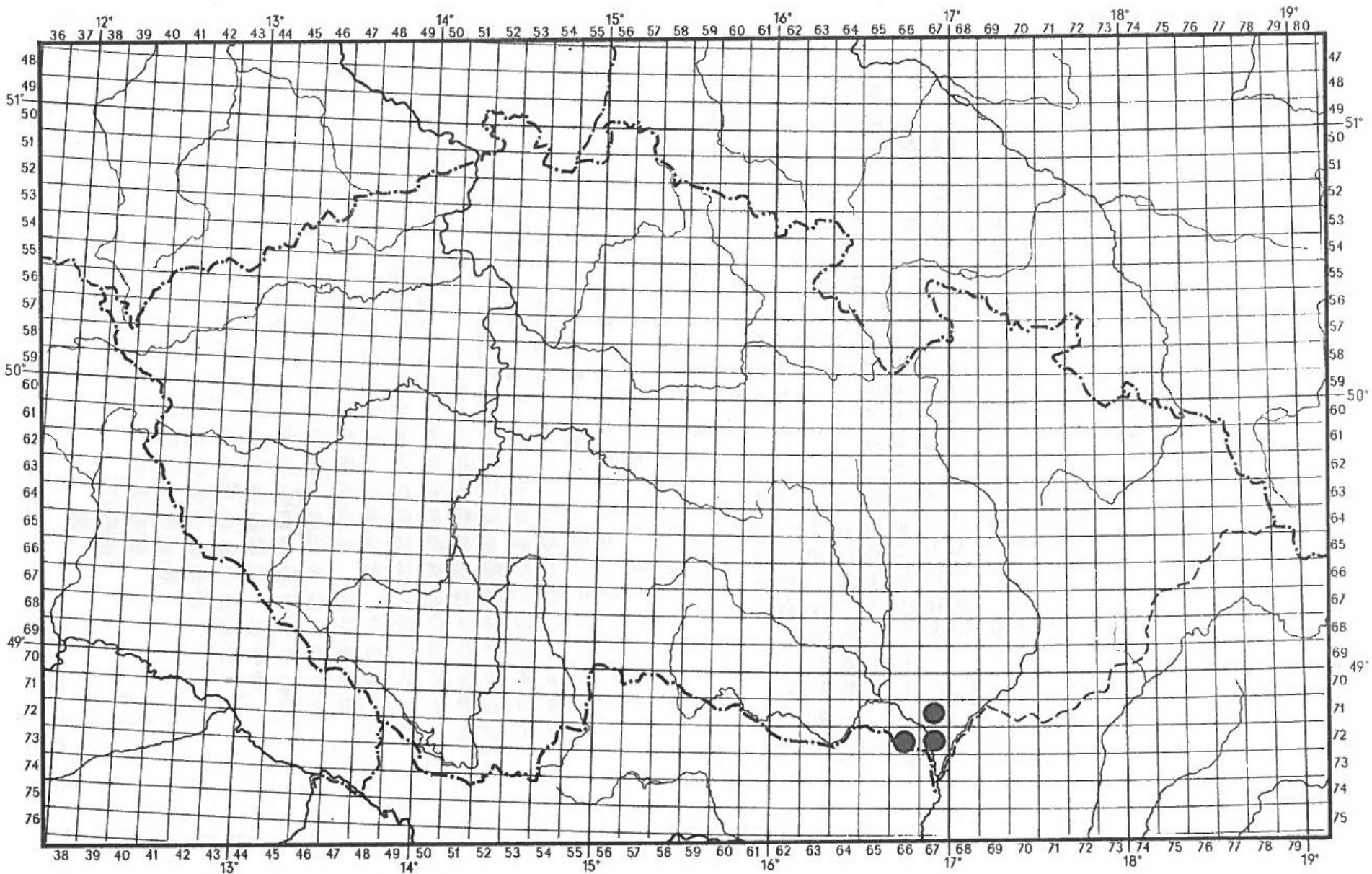

Fig. 24. – Distribution of *Cerastium subtetrandrum* (6 occupied quadrants) and *C. tenoreanum* (● at least one record in 2000–2020: 18 quadrants, ● pre 2000 records only: 6 quadrants) in the Czech Republic. Prepared by Jiří Danihelka, Michal Ducháček & Zdeněk Kaplan (*C. s.*) and by Jiří Danihelka (*C. t.*).

207

Cerastium tenoreanum Ser.

10 0 10 20 30 40 50 km

	<i>Cerastium semidecandrum</i> , rožec pětimužný	<i>Cerastium glutinosum</i> <i>C. pumilum</i>
nejdolejší listeny	s nápadnou bělavou blanitou, nepravidelně zubatou až skoro dřípenou špičkou, která zabírá 1/3(–2/3) jejich délky	bez bělavé blanité špičky nebo s celokrajnou blanitou špičkou, která zabírá nanejvýš 1/5 jejich délky
nejhořejší listeny	téměř celé blanité	nikdy téměř celé blanité
semena	žlutavě hnědá	kaštanově hnědá
tobolka	4,5–6,5 mm	6–8 mm dl.

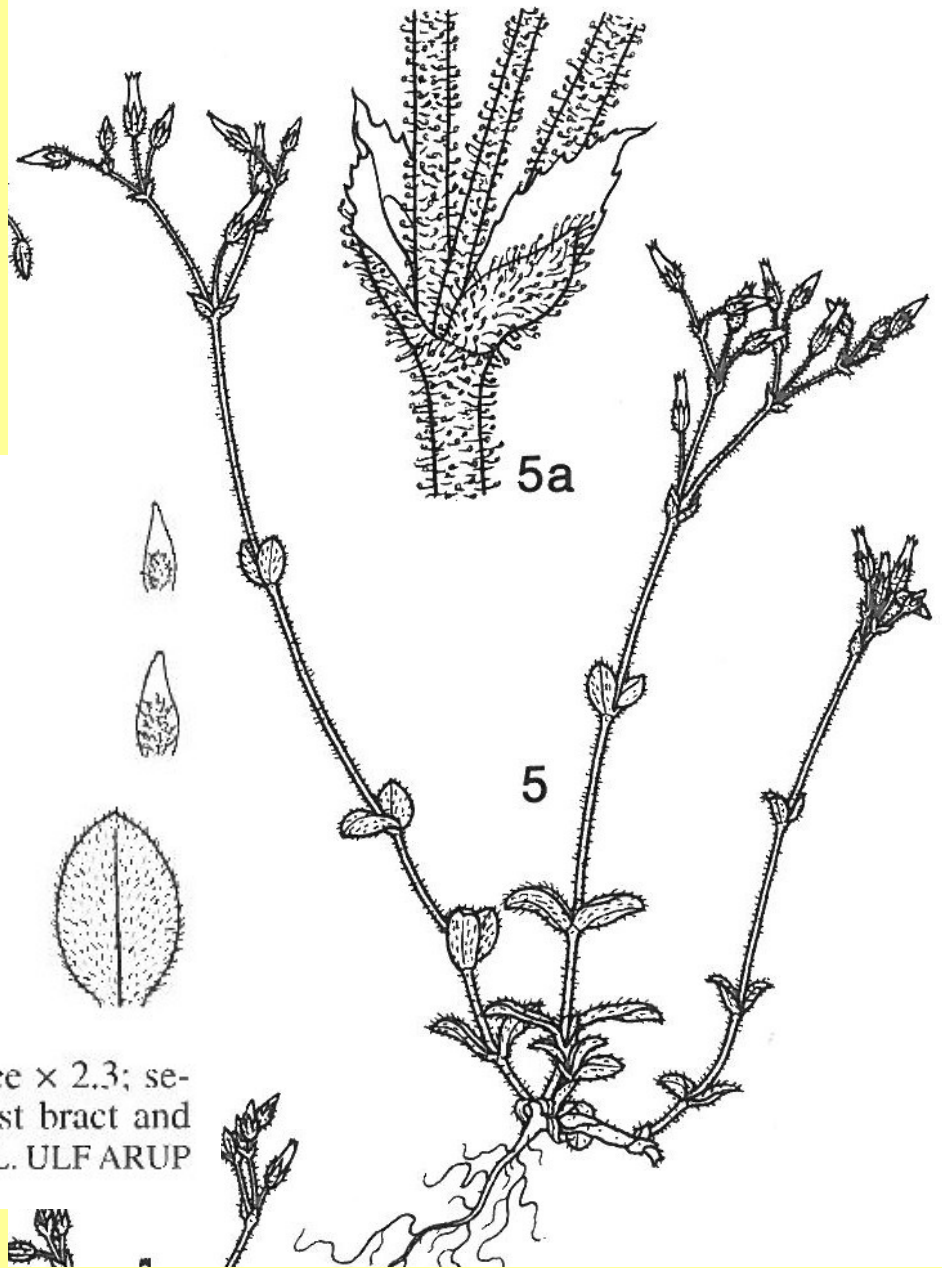
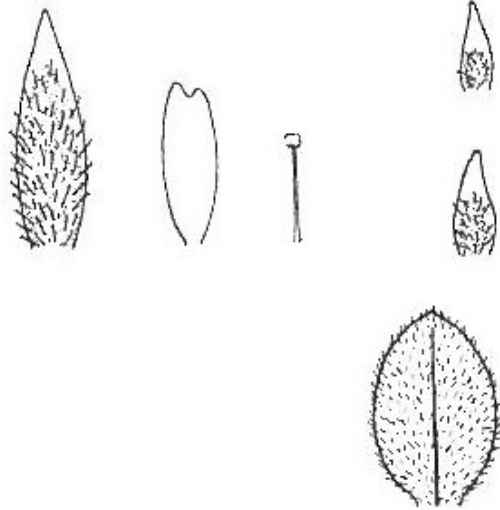
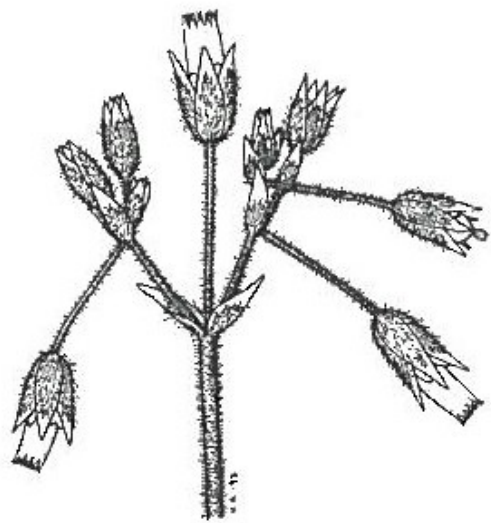

Fig. 72. *Cerastium semidecandrum* (Sml). Inflorescence $\times 2.3$; sepal, petal and stamen $\times 6.5$; uppermost leaf, lowermost bract and next lowest bract $\times 3.3$.
ILL. ULF ARUP

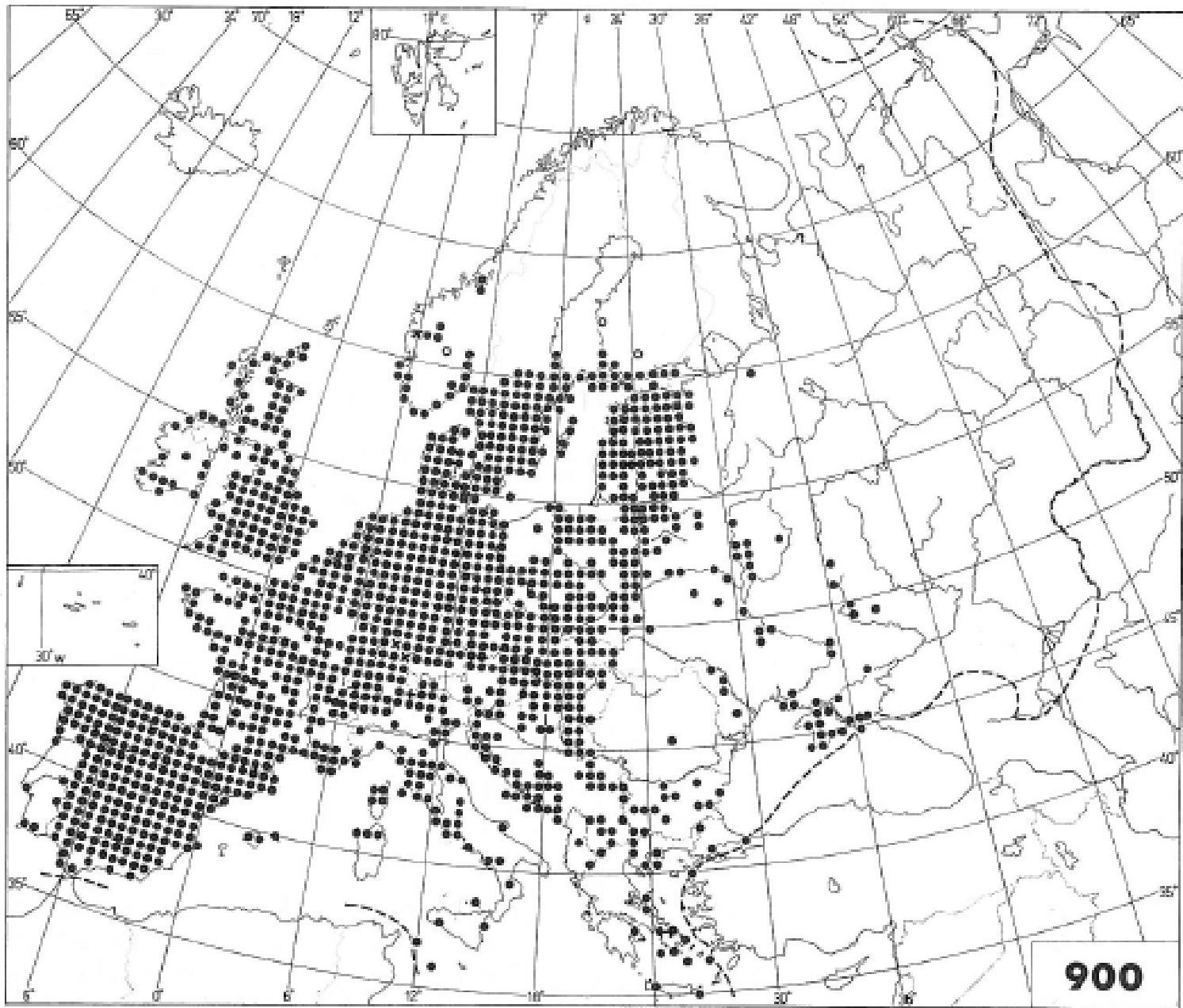
Cerastium semidecandrum

Cerastium semidecandrum

Cerastium semidecandrum

Cerastium semidecandrum

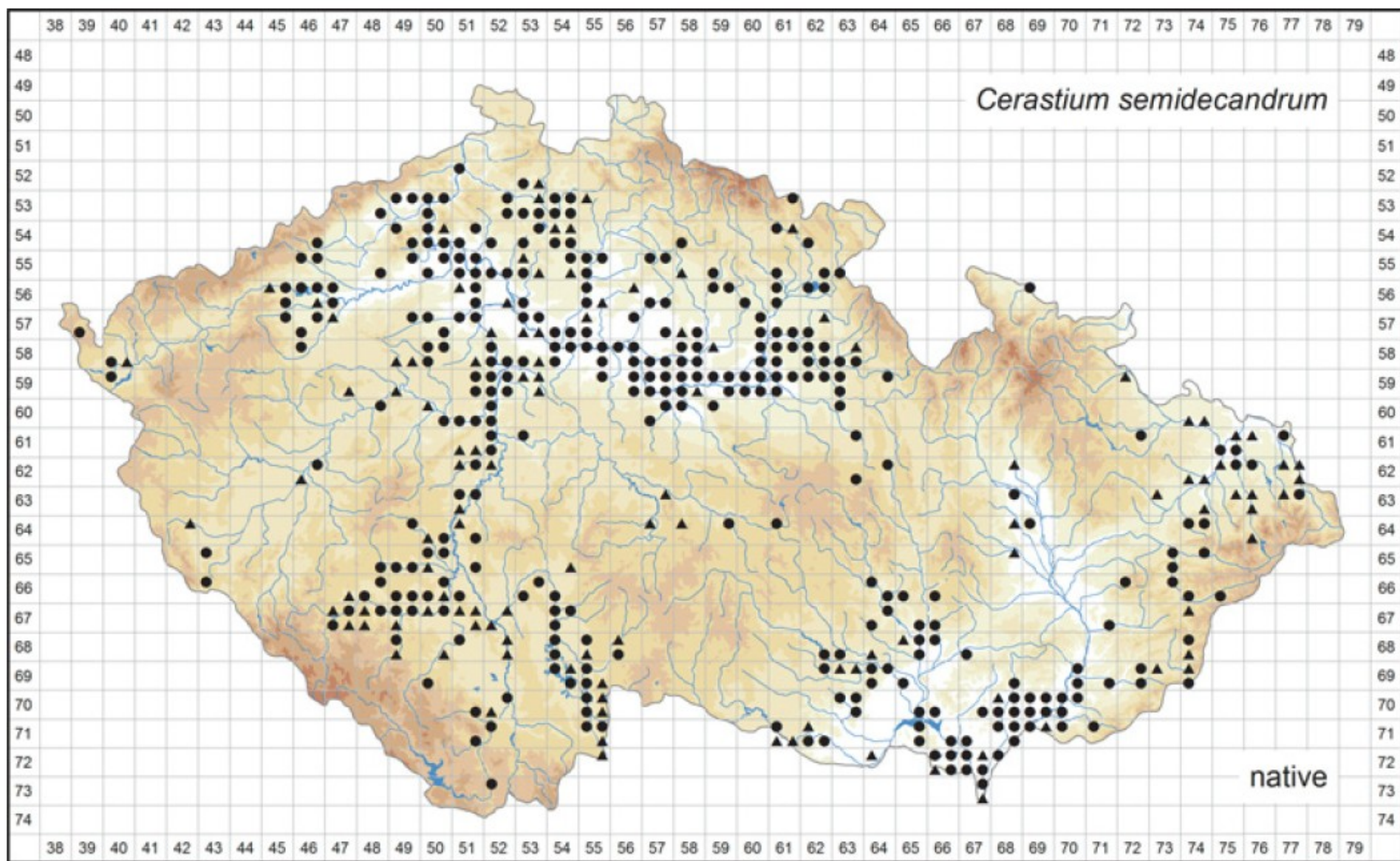
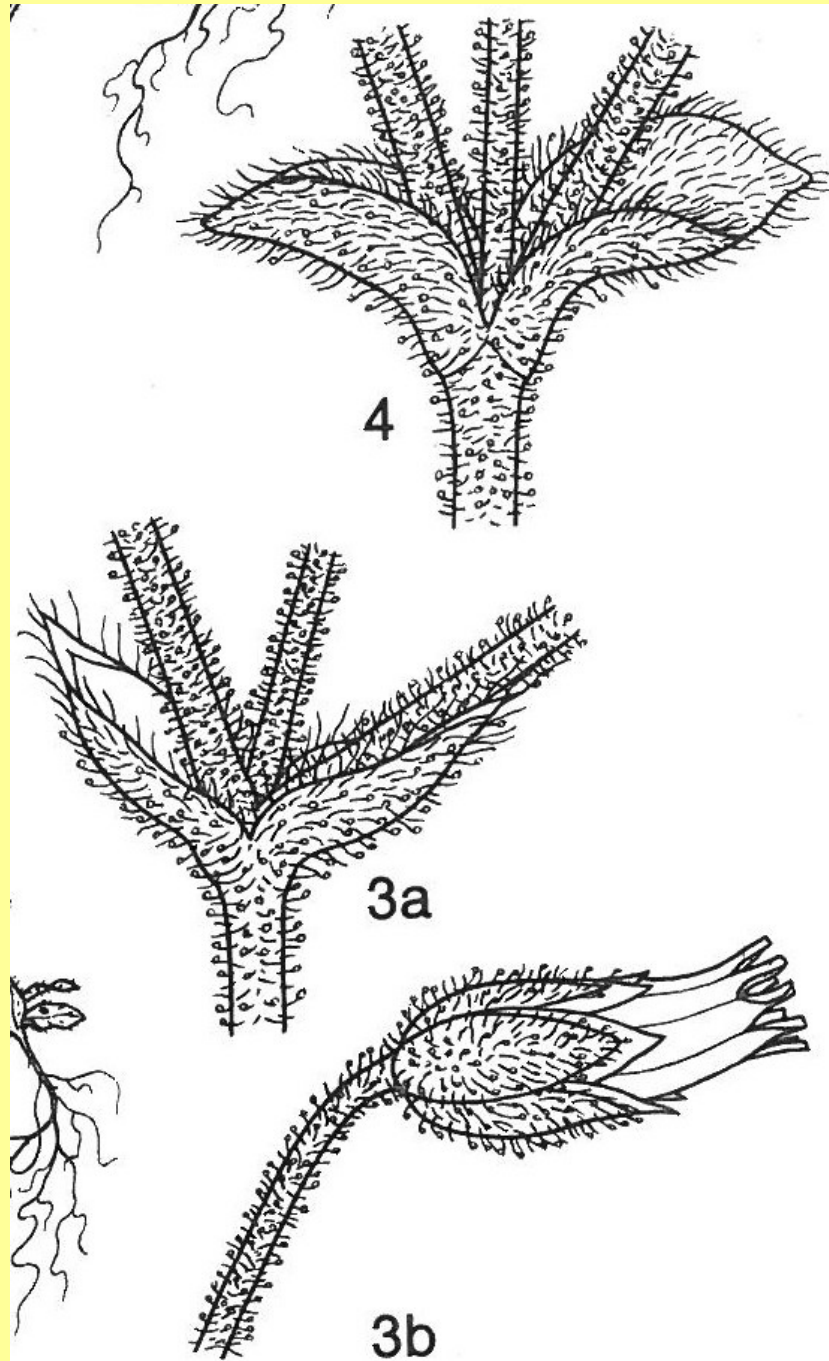
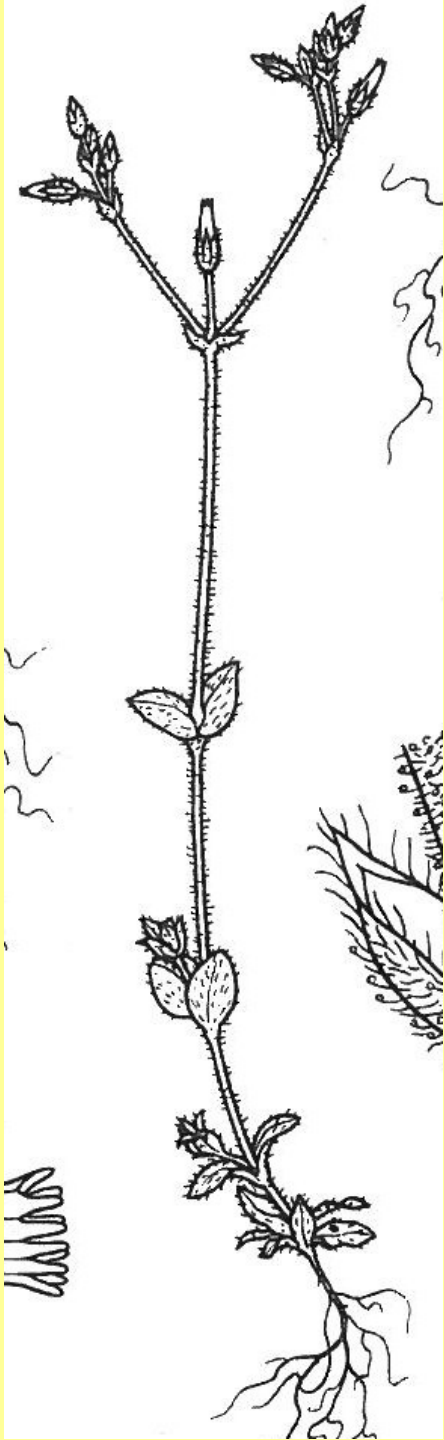

Fig. 30. – Distribution of *Cerastium semidecandrum* in the Czech Republic: ● occurrence documented by herbarium specimens (322 quadrants), ▲ occurrence based on other records (116 quadrants). Prepared by Jiří Danihelka, Martin Dančák, Michal Ducháček & Zdeněk Kaplan.

	<i>Cerastium glutinosum</i> , rožec lepkavý	<i>Cerastium pumilum</i> , rožec nízký
barva rostlin	bledě zelená nebo žlutozelená	tmavě zelená, červeně naběhlá
listeny	svrchu lysé a lesklé, nejdolejší pár někdy s jednoduchými chlupy; na spodní straně s četnými žláznatými chlupy a poblíž vrcholu s několika dlouhými jednoduchými chlupy	svrchu lysé a lesklé, nejdolejší pár někdy se žláznatými a/nebo jednoduchými chlupy; na spodní straně s četnými žláznatými chlupy
druhý pár listenů zdola	2,2–4,1 0,8–1,7 mm, vždy s blanitým okrajem	3,1–6,4(–8,5) 1,2–4,2 mm, často bez blanitého okraje nebo s úzkým blanitým okrajem
lodyha na bázi	s 0,2–0,7 mm dl. s nežláznatými chlupy, ale bez žláznatých chlupů	s 0,2–0,6 mm dl. nežláznatými chlupy a obvykle též se žláznatými chlupy

	<i>Cerastium glutinosum</i>	<i>Cerastium pumilum</i>
horní lodyžní listy	po obou stranách jen s krycími chlupy	po obou stranách s krycími chlupy a skoro vždy zespodu i s žláznatými chlupy
kališní lístky	se žláznatými, (0,2–)0,4 mm dl. chlupy, poblíž vrcholu a na bázi s jednoduchými chlupy	se žláznatými, 0,4–0,6(–0,7) mm dl. chlupy, často poblíž vrcholu a někdy i na bázi s jednoduchými chlupy
korunní lístky	kratší než kališní lístky (2,3–)2,9–4,1 0,8–1,6 mm	delší než kališní lístky 4,1–6,3 1,9–3,5 mm
stylodia	0,5–1 mm dl.	1,2–1,8 mm
počet tyčinek	5–8(–10)	5–10
nitky	1,4–2,2 mm dl.	2–3,1 mm dl.
prašníky	0,2–0,4 mm dl.	0,4–0,6 mm dl.
tobolka pod ústím	1,2–1,7 mm šir.	1,5–2,3 mm šir.
velikost semen	0,5–0,6 mm	0,6–0,7 mm

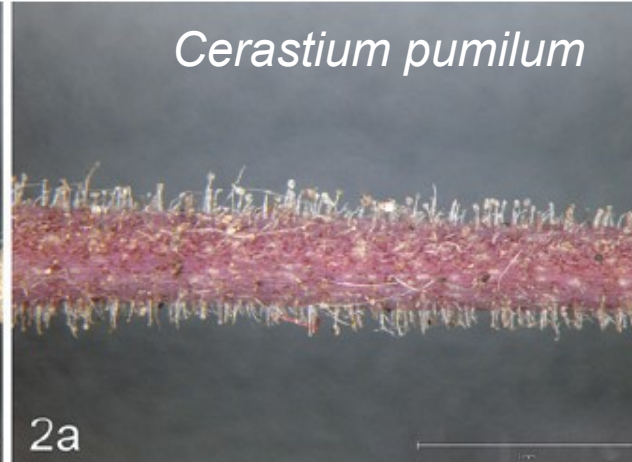

Cerastium glutinosum & *C. pumilum*

Cerastium glutinosum

Cerastium pumilum

dolní lodyžní
článek

líc a rub listu
(ne listenu!)

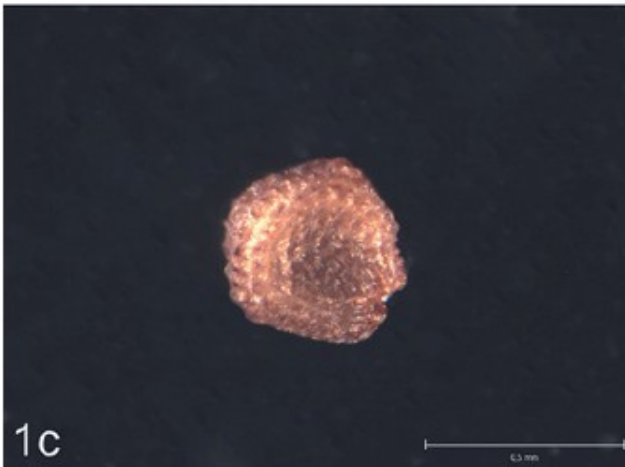
kalich

Cerastium glutinosum

Cerastium pumilum

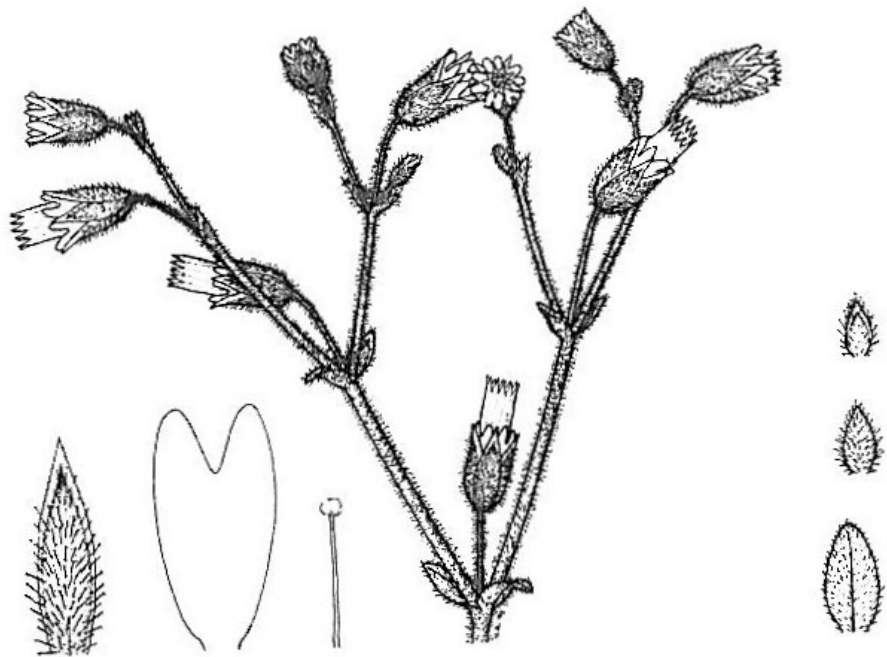

Fig. 71. *Cerastium pumilum* (Öl). Inflorescence $\times 2.3$; sepal, petal and stamen $\times 6.5$; uppermost leaf, lowermost bract and next lowest bract $\times 3.3$.
ILL. ULF ARUP

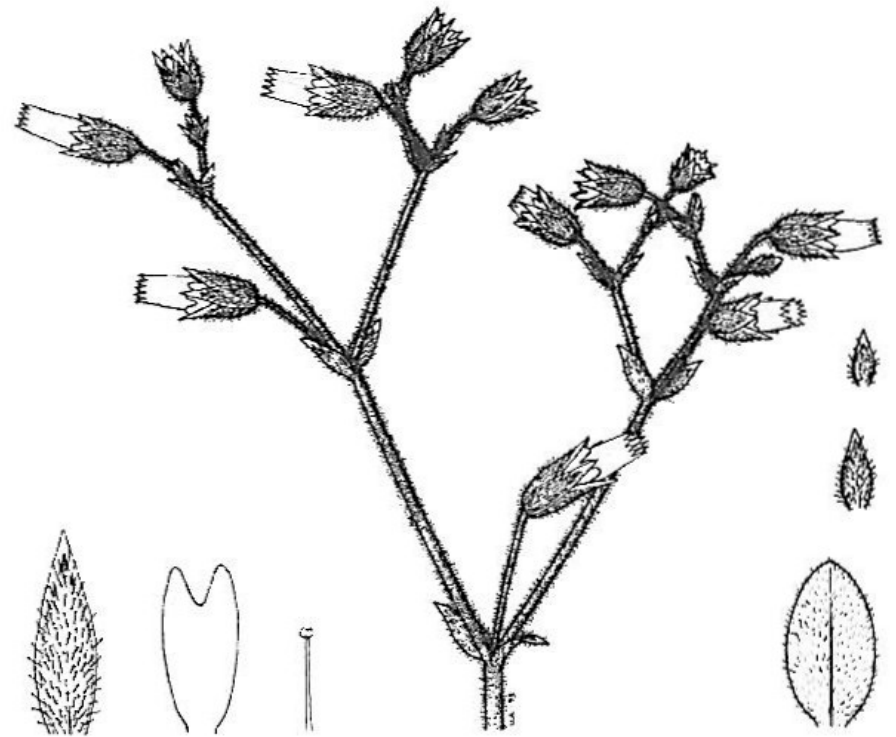
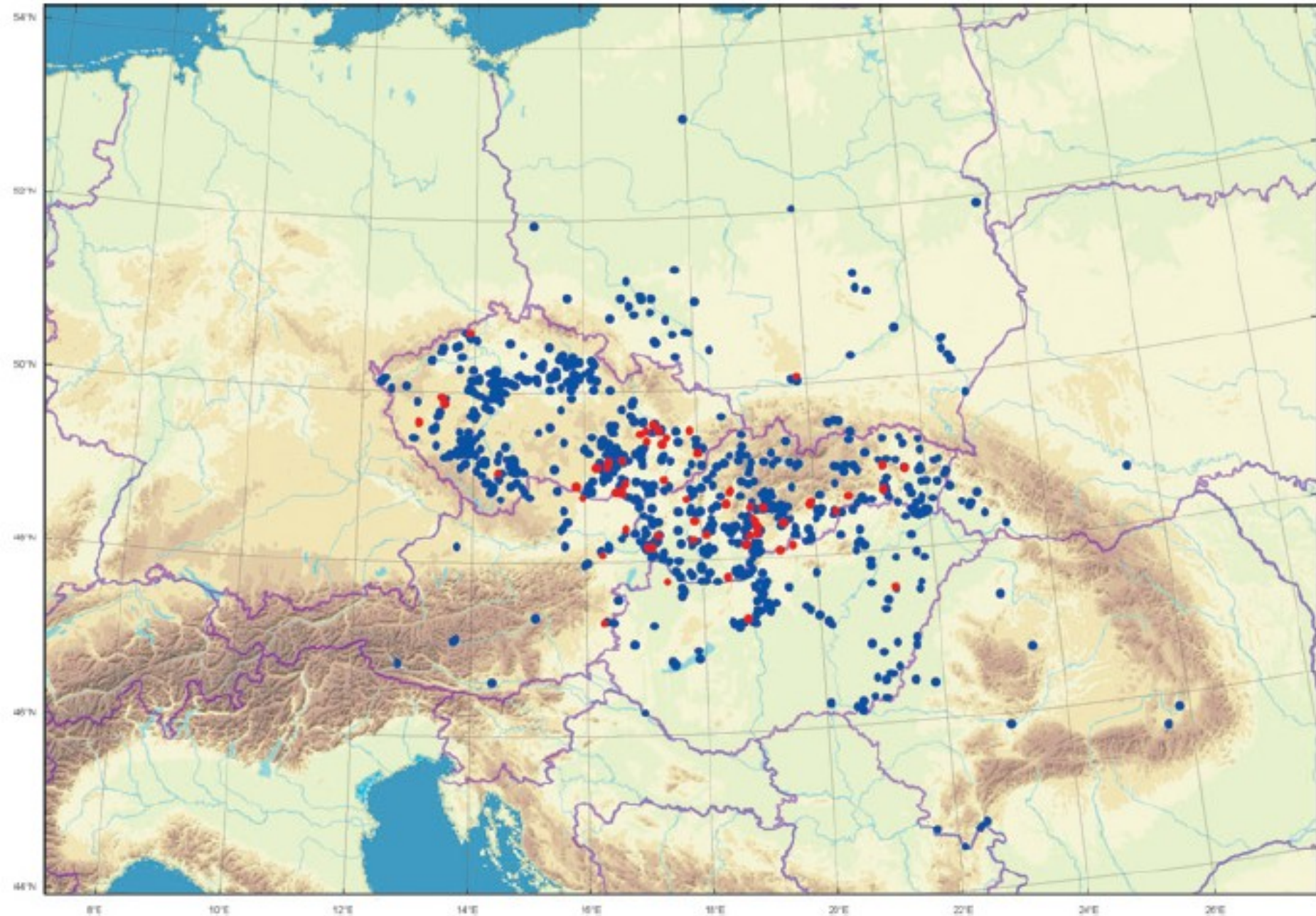
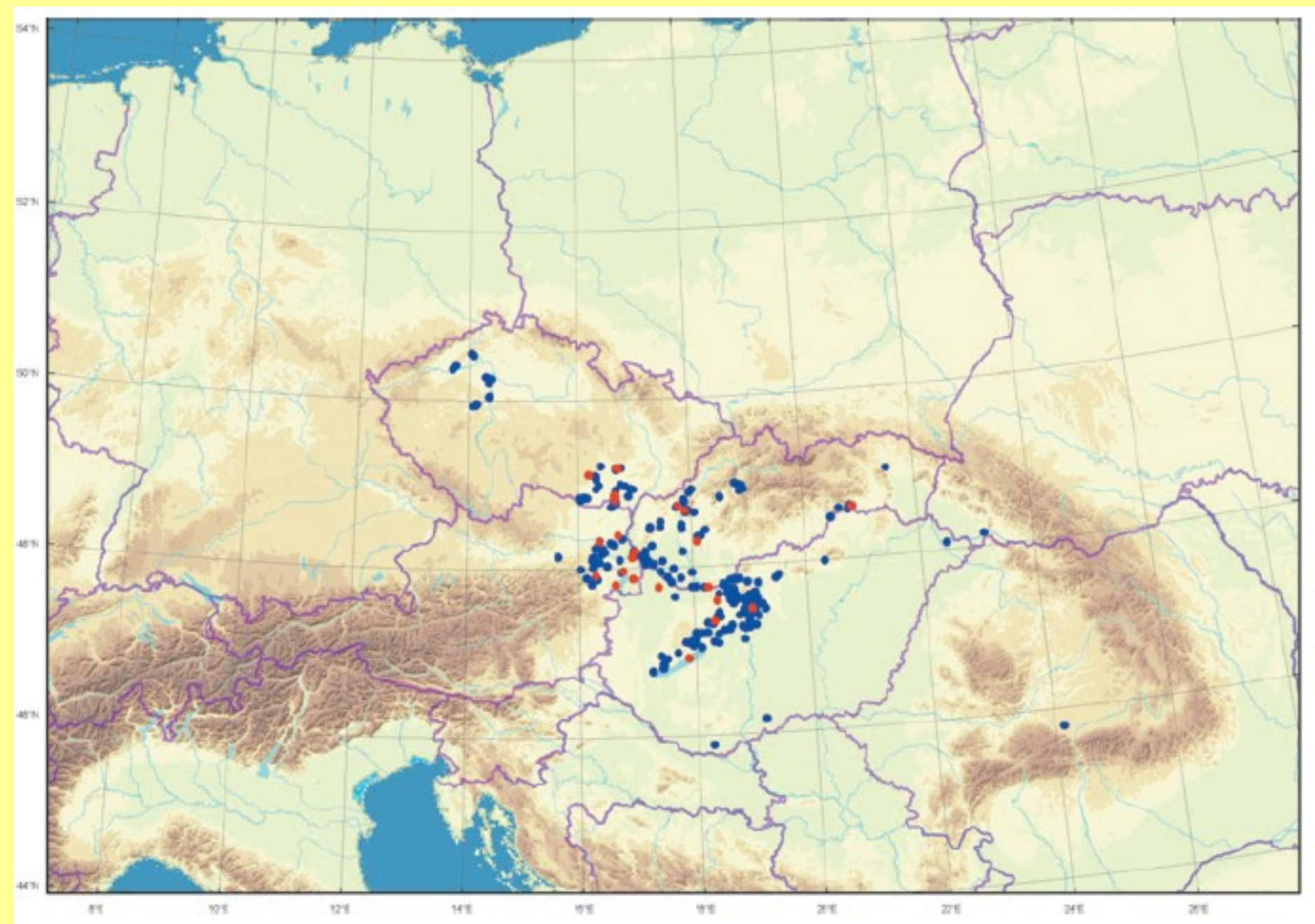

Fig. 70. *Cerastium glutinosum* (Bl). Inflorescence $\times 2.3$; sepal, petal and stamen $\times 6.5$; uppermost leaf, lowermost bract and next lowest bract $\times 3.3$.
ILL. ULF ARUP

Cerastium glutinosum ve střední Evropě (Letz et al. 2012)

Cerastium pumilum ve střední Evropě (Letz et al. 2012)

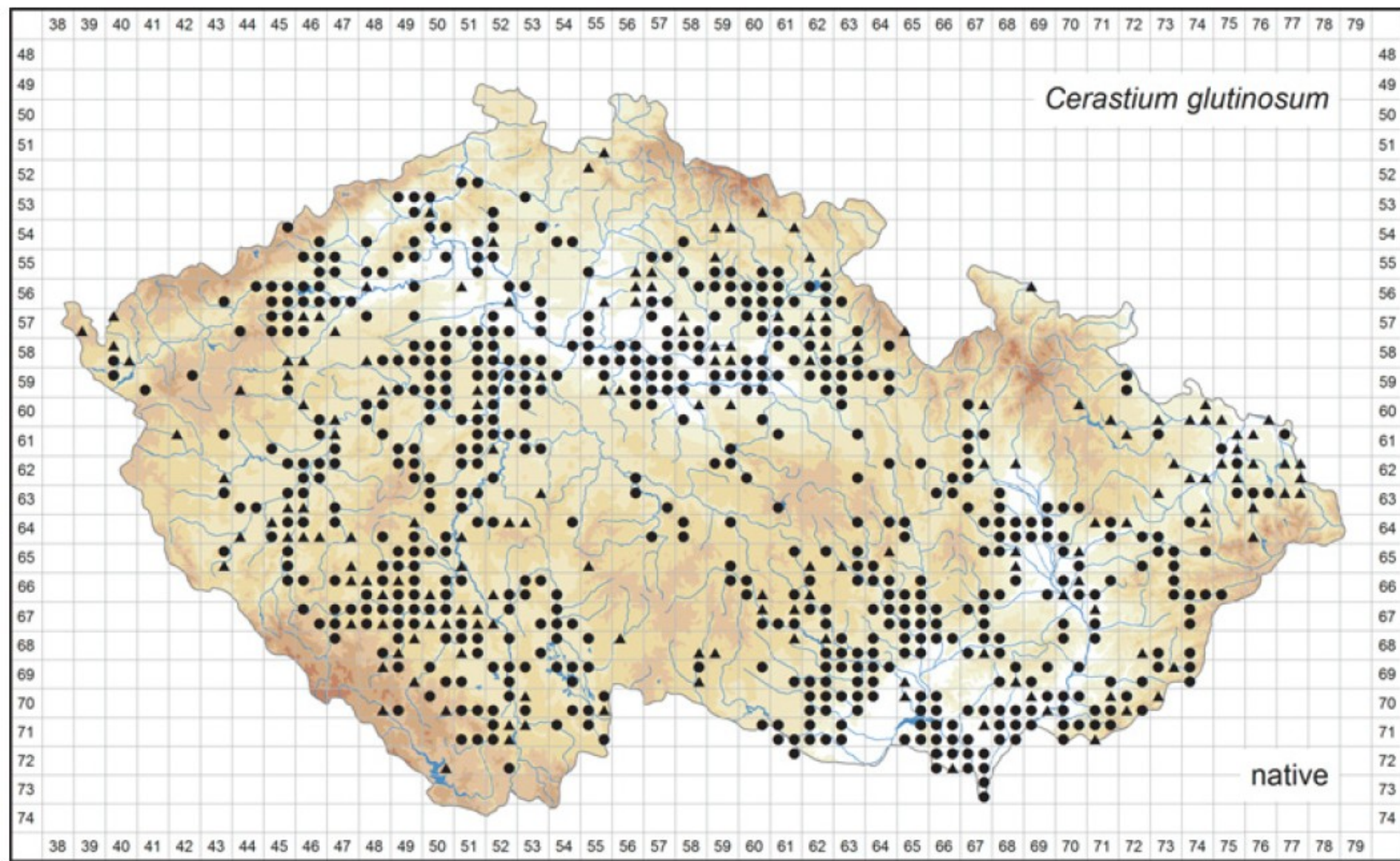

Fig. 26. – Distribution of *Cerastium glutinosum* in the Czech Republic: ● occurrence documented by herbarium specimens (566 quadrants), ▲ occurrence based on other records (171 quadrants). Prepared by Jiří Danihelka & Martin Dančák.

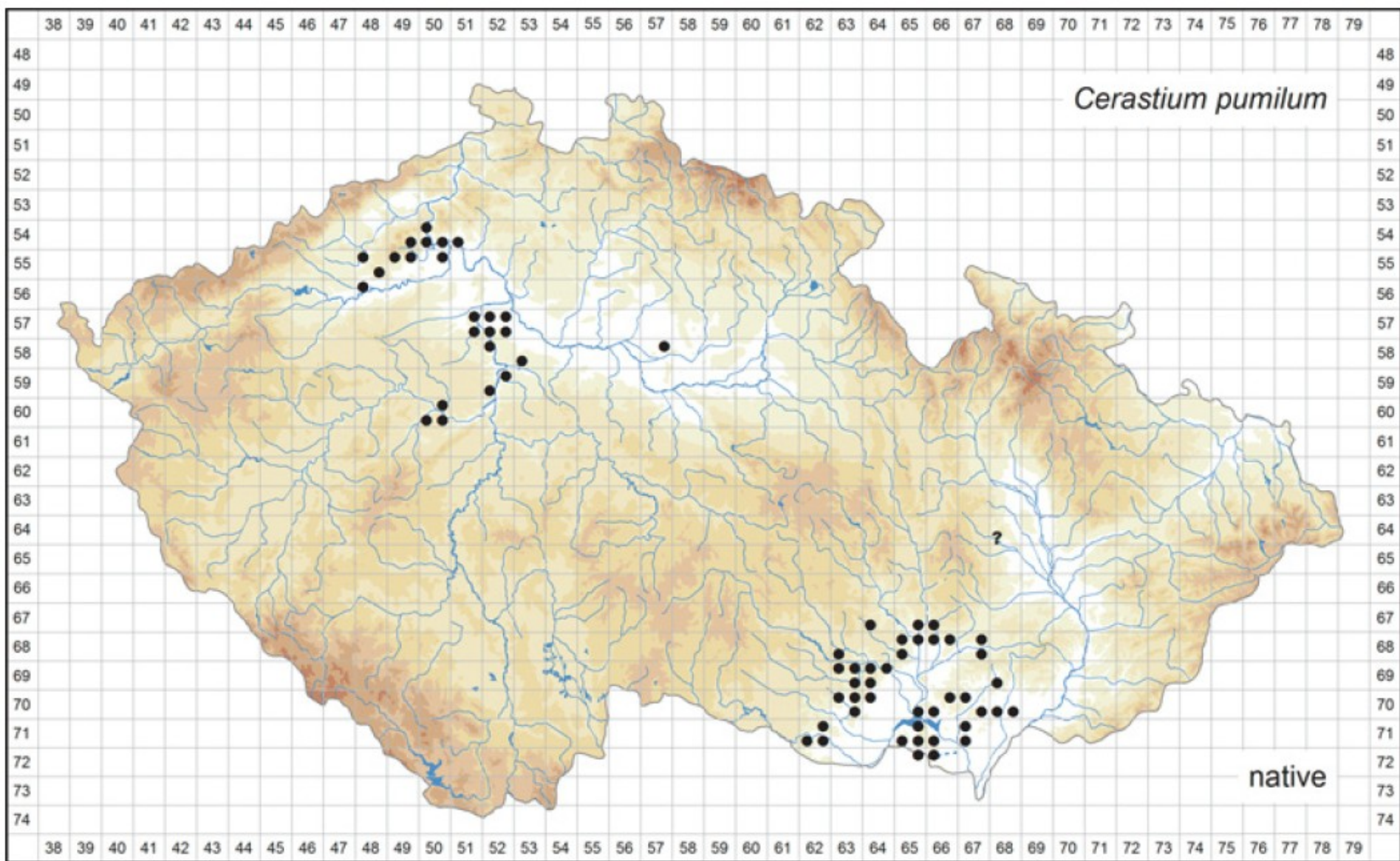
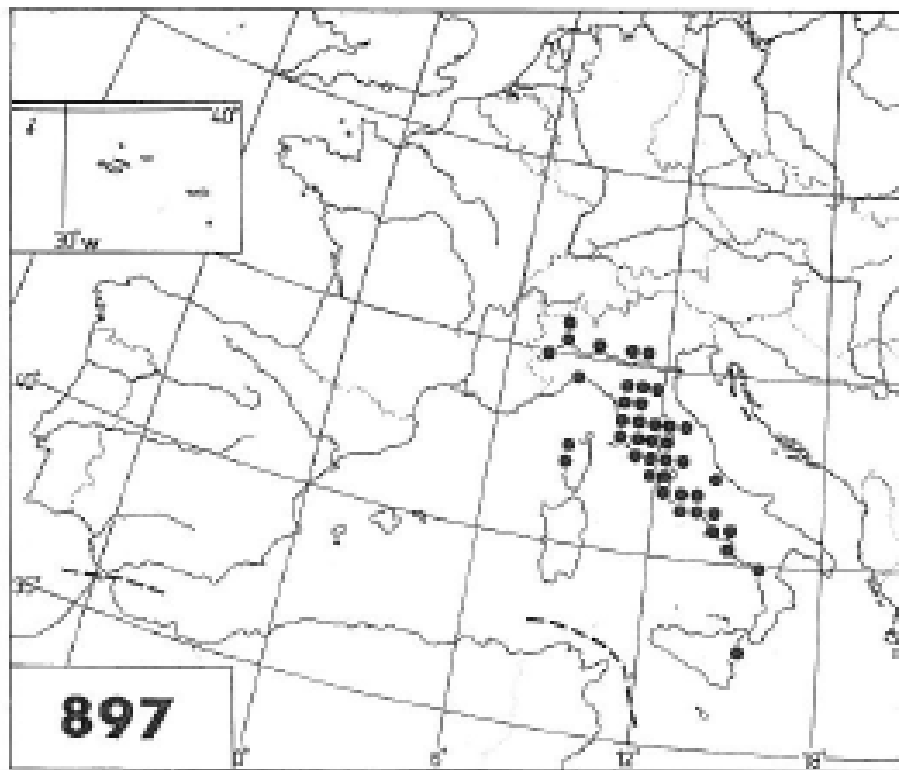

Fig. 29. – Distribution of *Cerastium pumilum* in the Czech Republic (65 occupied quadrants). Prepared by Jiří Danihelka & Martin Dančák.

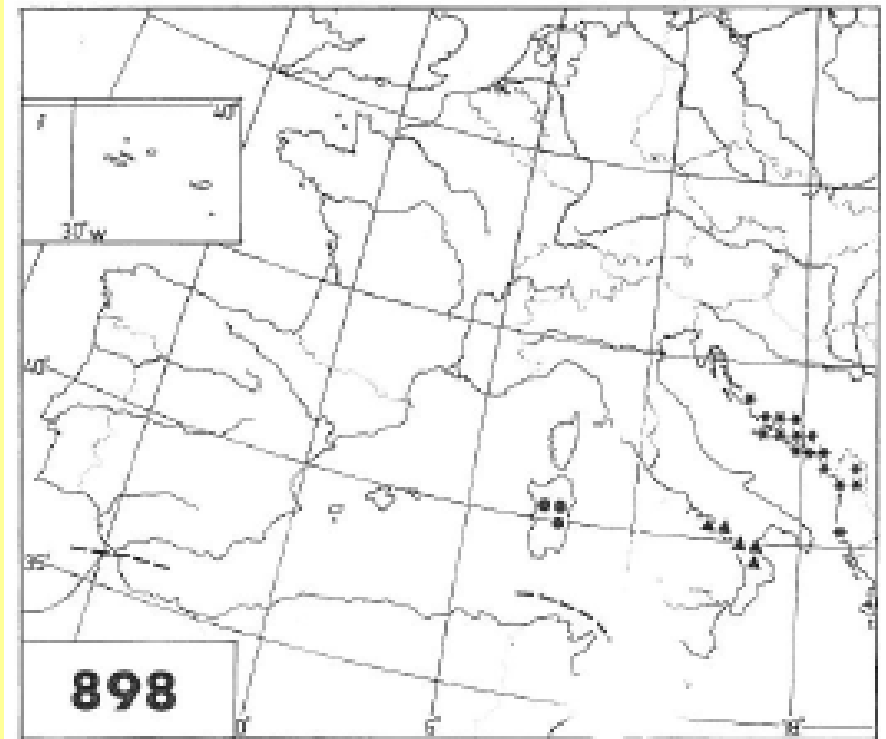

Cerastium „litigiosum“ (= ***C. ligusticum***, *C. campanulatum*)

	<i>Cerastium litigiosum</i> = <i>C. campanulatum</i>
	rostlina podobná druhu <i>C. pumilum</i>
C lístky	1,3–2 delší než K lístky 2 delší než široké
tyčinky	vždy 10
prašníky	0,4–1 mm dl.
čnělka	1–1,8 mm dl.
	popsáno z Francie (Paříž, Bois de Boulogne) z ČR nedoloženo, údaje z okolí Znojma jsou mylné (srovnej Letz et al. 2012)

897
Cerastium ligusticum subsp. *ligusticum*

- 898**
- = *Cerastium ligusticum* subsp. *palustre*
 - ▲ = *C. ligusticum* subsp. *granulatum*
 - ★ = *C. ligusticum* subsp. *trichogynum*

Cerastium ligusticum (= *C. campanulatum*)

	<i>Cerastium arvense</i> , rožec rolní	<i>Cerastium alsinifolium</i> , rožec kuřičkolistý
K lístky	5–8 mm dl.	3–4(–5) mm dl.
lodyžní listy	(4–)5–12 delší než široké	nanejvýš 3(–3,5) delší než široké
prašníky	0,8–1,2 mm dl.	0,6–0,8 mm dl.
listeny	s bělavou blanitou špičkou	dolní většinou celé bylinné
sterilní větévky nebo svazečky listů v paždí listů květonosných lodyh	většinou přítomny	často scházejí
barva rostlin	většinou šedavě zelená	obvykle světle zelená

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Cerastium arvense 4690

Cerastium arvense

Fig. 5. – Lowermost bracts of *Cerastium alsinifolium* (A; locality Pluhův bor), *C. alsinifolium* × *C. arvense* (B; locality Pluhův bor), and *C. arvense* (C; locality Smečno). Note differences in the shape and size of scarious margins.

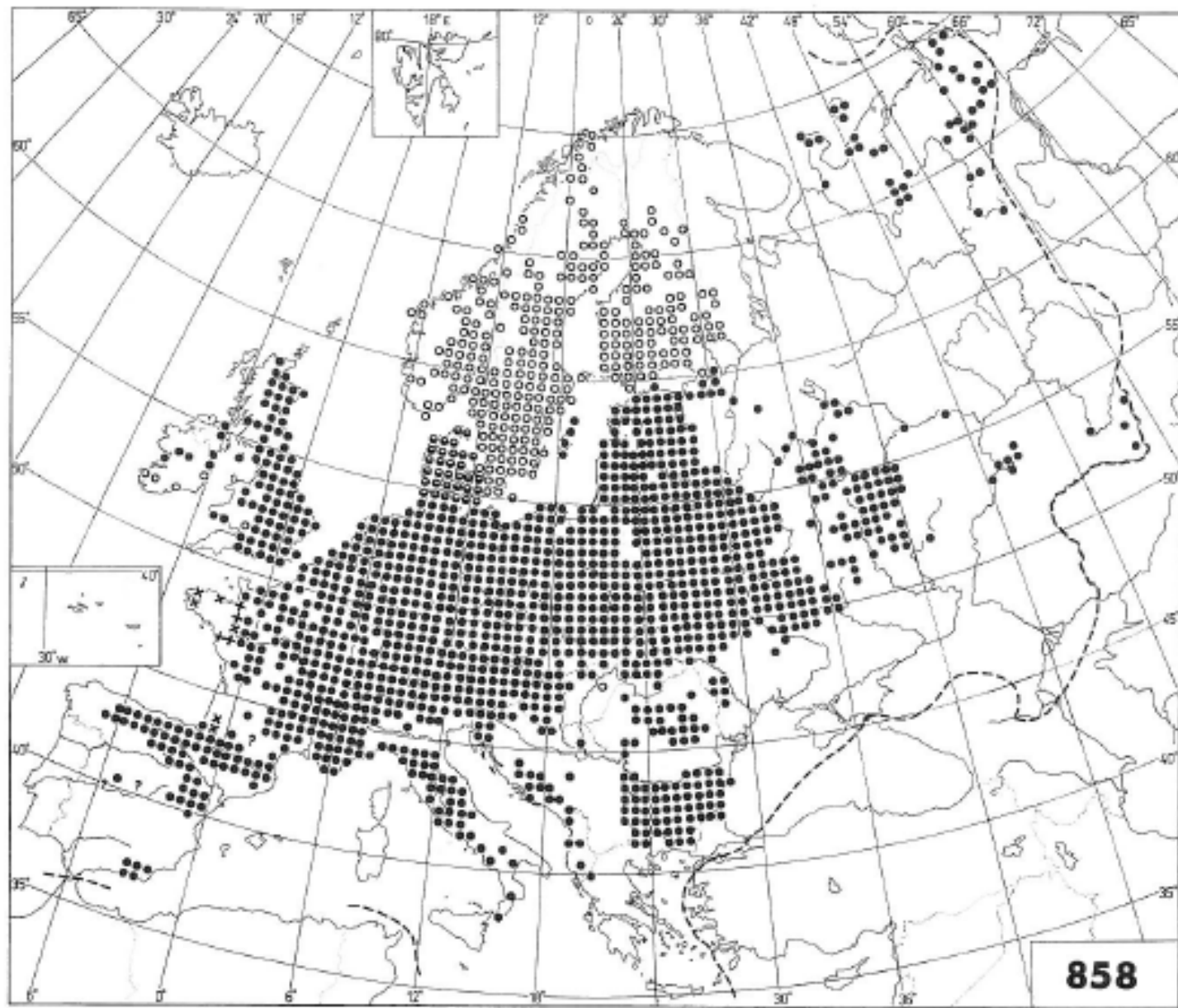
Vít P., Wolfová K., Urfus T., Tájek P. & Suda J. (2014): Interspecific hybridization between rare and common plant congeners inferred from genome size data: assessing the threat to the Czech serpentine endemic *Cerastium alsinifolium*. – *Preslia* 86: 95–117.

Cerastium alsinifolium

Fig. 6. – Pictures of *Cerastium alsinifolium* (locality Vlček; top) and its interspecific hybrid with *C. arvensis* (locality Dominova skalka; bottom).

Cerastium arvense

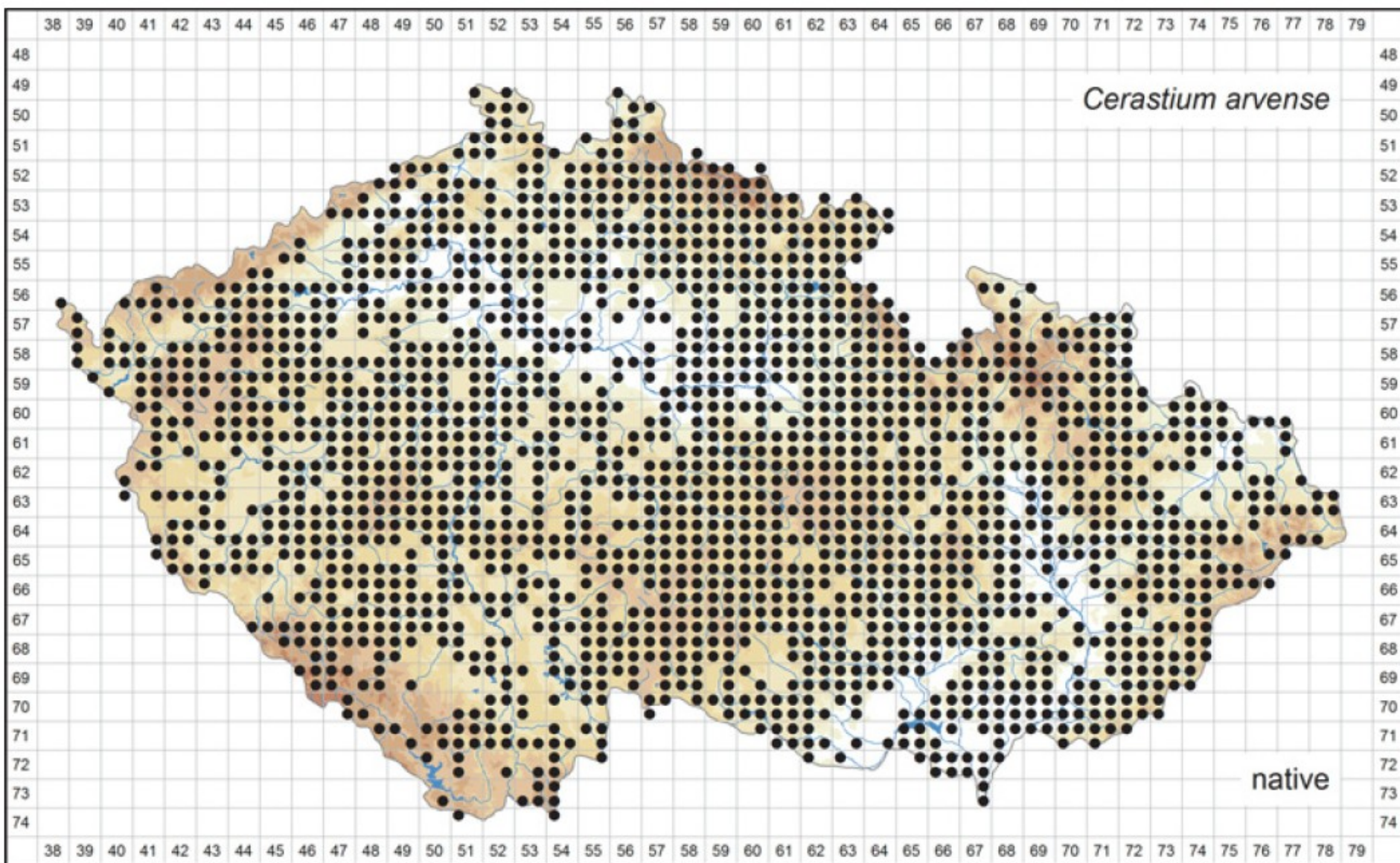

Fig. 23. – Distribution of *Cerastium arvense* in the Czech Republic (1822 occupied quadrants). Prepared by Jiří Danihelka.

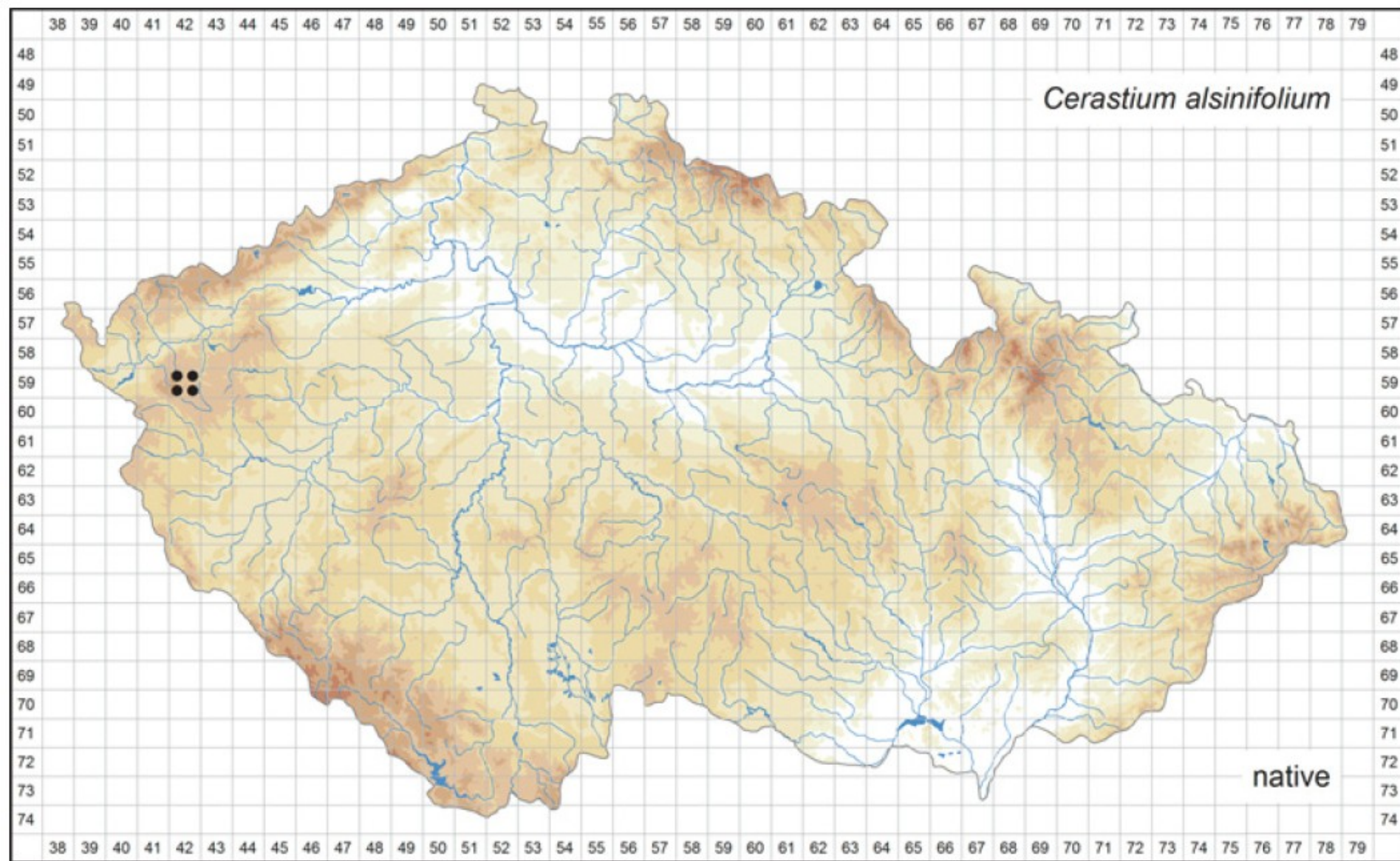

Fig. 21. – Distribution of *Cerastium alsinifolium* in the Czech Republic (4 occupied quadrants). Prepared by Jiří Danihelka & Přemysl Tájek.

	<i>Cerastium tomentosum</i> , rožec plstnatý	<i>Cerastium biebersteinii</i> , rožec Biebersteinův
kališní lístky	(4,5–)5–6,5(–7) mm dl.	(7–)7,5–9(–10) mm dl.
lodyžní listy	10–30 2–5 mm na okraji mírně podvinuté	20–60 3–8(–9) mm na okraji ploché nebo jen mírně podvinuté
tobolka	tenkostěnná, její zuby mírně rozestálé, s vně ohrnutým okrajem	tlustostěnná, její zuby přímé, s plochým (vně neohrnutým) okrajem
velikost semen	1,3–1,8(–2) mm	(1,7–)1,9–2,3(–2,5) mm
2n	ca 108	72
původ	Apeninský poloostrov, Sicílie	Krym
	běžně pěstované, zplaňuje	pěstování v ČR není vůbec doloženo

Cerastium tomentosum

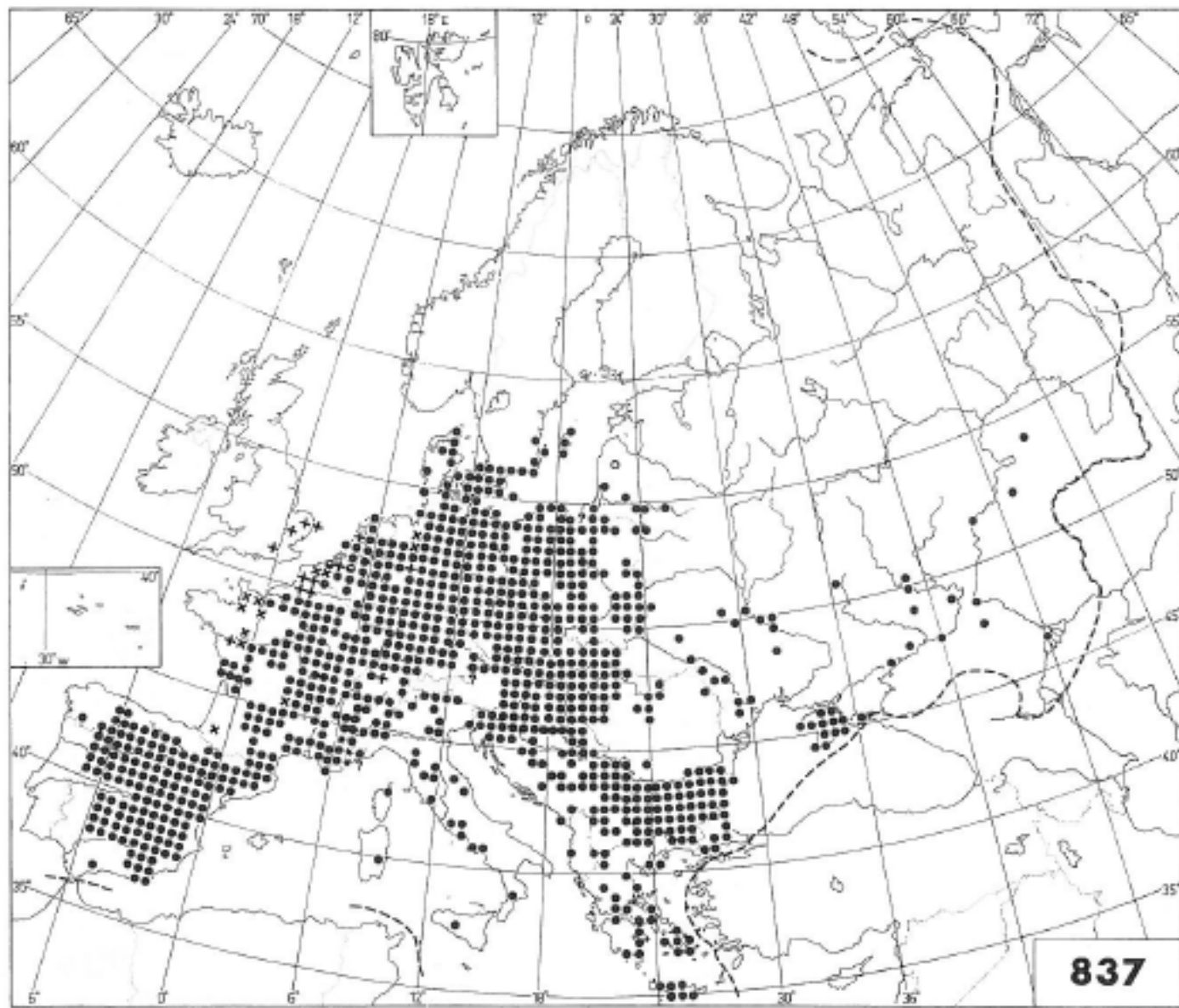
Cerastium tomentosum

Cerastium tomentosum

	<i>Holosteum umbellatum</i> , plevel okoličnatý
	rostliny sivozelené, zřídka lysé, častěji žláznatě chlupaté
květenství	nepravé okolíky (chudé až bohaté stažené vidlany)
C lístky	na vrcholu nestejnoměrně drobně zubaté
semena	štítkovitá, na jedné straně se širokým kýlem (<i>radicula</i>), na druhé s brázdou

Holosteum umbellatum

★ = also subsp. **hirsutum**

